Тыднёвік Магілёўскі

Тыднёвік Магілёўскі

№ 6 (70) 18 – 24 лютага 2000 г. Кошт 50 руб.

Ці ёсьць у нас будучыня?..

Захворваньні магілёўскіх дзяцей перавышаюць сярэднестатыстычныя паказчыкі па Беларусі ў 1,5 разы.

Мінулы год быў адметны ростам дзіцячых захворваньняў у параўнаньні з 1998 годам у 1,1 разы і склаў 1938 захварэўшых на 1000 дзяцей: лічы, што кожнае дзіця афіцыйна перахварэла двойчы.

Па некаторых хваробах сярэдняя лічба па Магілёву значна перавышае паказчыкі па краіне:

– у 1,9-2,7 разы па захворваньнях крыві

– у 1,2-1,8 разы па хваробах страўніка

– у 1,4-2,1 разы па хваробах дыхальных шляхоў

– у 1,1-1,2 разы па прыроджаных анамаліях

– у 1,3 разы па эндакрыналягічных захворваньнях

– у 2 разы па траўмах

– у 1,3-1,5 разы па псыхічных растройствах.

Сярод школьнікаў паказчыкі захворваньняў на зрок, парушэньне постаці і скаліёз у 2,1-2,5 разы вышэйшыя за рэспубліканскія й маюць адзнаку «высокія». Заўважана, што паказчыкі здароўя значна пагаршаюцца напрыканцы навучальнага году. 83% усіх навучэнцаў маюць розныя адхіленьні ў стане здароўя.

Менш за ўсё ў гэткім становішчы павінныя мэдыкі. На погляд галоўнага гарадзкога спэцыяліста ў галіне пэдыятрыі Людмілы Камінскай асноўныя прычыны тут – сацыяльна-эканамічныя. Згодна дадзеных адмысловага анкетаваньня, 57% дзяцей спажываюць садавіну ці гародніну раз на месяц, 20% – раз на тыдзень, а 7% – не памятаюць, калі апошні раз яе ўвогуле бачылі.

Кантрольныя паказчыкі мэдычных дасьледваньняў здароўя школьнікаў у раёне школы №11 (Рабочы пасёлак) зафіксавалі наяўнасьць сьвінца ў арганізме і пагаршэньне стану крыві. Штогод сярод школьнікаў гораду выяўляюцца па два захворваньні на рак шчытападобнай залозы. Не выконваецца дзяржаўная праграма забесьпячэньня полівітамінамі і антыструмінам (маленькія салодкія таблетачкі са знаёмым для многіх зь дзяцінства смакам).

Асобае хваляваньне ў мэдыкаў выклікае неабходнасьць своечасовай дыягностыкі прыроджаных парокаў разьвіцьця немаўлятаў. У мінулым годзе было перарвана 20 цяжарнасьцяў, 11 інвалідаў зьявіліся на сьвет. Ужо паўгады не праводзіліся абсьледваньні на выяўленьне такіх парокаў з-за адсутнасьці неабходных рэактываў.

Аб якім даглядзе й выхаваньні дзяцей можна весьці размову, калі трэцяя частка сем'яў лічыцца ў нас небясьпечнай, а 70% бацькоў злоўжываюць алькаголем?! Таму зараз існуе чарга на адданьне дзяцей у дзіцячыя дамы й паўстае пытаньне аб стварэньні дадатковых школаў-інтэрнатаў.

Алена БАРЫСАВА, журналістка

РЭХА СЬВЯТА ЗАКАХАНЫХ

Такое ўсеабдымнае пачуцьцё

МАГІЛЁЎ

Сябры Маладога Фронту адсьвяткавалі дзень сьв. Валянціна мірным шэсьцем па галоўнай вуліцы абласнога цэнтру. Гэта была ці не найлепш сплянаваная і праведзеная акцыя апазыцыйных сілаў за апошні год. Усьмешлівыя і пагодныя ўдзельнікі шэсьця раздавалі сустрэчным віншавальныя паштоўкі (дарчы, вырабленыя самімі) і адмысловыя сардэчкі на памяць. Магілёўцы дзякавалі за нечаканыя і прыемныя прэзэнты. На плошчы правадыра рэвалюцыі на фоне аднайменнага помніка маладафронтаўцы сфатаграфаваліся пад бел-чырвона-белым сьцягам. На ўдачу гэта ня выклікала ў ахоўнікаў парадку ніякай адмоўнай рэакцыі. Удзельнікаў шэсьця, ці хутчэй прагулкі па горадзе, міліцыянты спынілі толькі аднойчы, але прачытаўшы сьвяточную ўлётку, ня сталі перашкаджаць.

Андрусь КАВАЛЁЎ,
выкладчык, старшыня суполкі МФ

БАБРУЙСК

У нядзелю напярэдадні Дня закаханых бабруйская моладзь адзначыла ягоны надыход Акцыяй любові пад назовам «WE LOVE BELARUS». Некалькі дзясяткаў маладых дзяўчат і хлопцаў сабраліся ля Цэнтральнае пошты, адкуль рушылі да плошчы Перамогі. Падчас свайго руху моладзь раздала сустрэчным 2 тысячы адмысловых «Валянцінкаў» у выглядзе падвойных усьмешкавых сардэчак з віншаваньнямі, хоць арганізатары мерапрыемства меркавалі, што ня справяцца з такой колькасьцю й за некалькі гадзінаў.

Карэспандэнт «ТМ» ня толькі назіраў дзеяньні маладых бабруйчан, але й беспасярэдне ўзяў удзел у акцыі. Я падараваў мажліва болей за сотню Валянцінак. Мяркую, ня мне аднаму было прыемна віншаваць людзей, атрымоўваць у адказ усьмешкі, шчырыя дзякаваньні. Ня меней прыемна ўражвала рэакцыя людзей на віншаваньні моладзі, што ўпрыгожыла свае твары намаляванымі чырвонымі сардэчкамі, а валасы бел-чырвона-белымі стужкамі. Сьведчу, што бабруйчане болей прыязна ставяцца да такіх праяваў увагі да іх, чым магілёўцы. У мяне адмовіліся ўзяць Валянцінку толькі чацьвёра. Некаторыя зьдзіўлена запытвалі пра прызначэньне незвычайнае формы паперчыны. Было колькі просьбаў даць яшчэ дзеля перадачы сваякам альбо суседзям. Што цікава, прыязная рэакцыя людзей не залежала ад ўзросту, прынамсі жанчыны даволі паважнага веку радаваліся праявам увагі да сябе зь дзіцячаю наіўнасьцю.

Акцыя, трэба прызнаць, удалася. Па заканчэньні раздачы віншаванак моладзь працягвала весяліцца на плошчы. Найперш сабраліся ў кола, а потым сфармавалі сардэчка. Былі конкурсы, распаведы анэкдотаў, сьпевы й танцы. Нават быў конкурс на самы доўгі пацалунак... Гучалі жарты, усьмешкі асьвятлялі твары ня горай за сонейка, што нібы праз цікавасьць да вясёлага вэрхалу на плошчы выглянула з-за хмараў. Я шчыра радаваўся за сяброў з Бабруйску, якія робяць свае імпрэзы гэтак шыкоўна!

Валадар ЦУРПАНАЎ,
карэспандэнт «ТМ»

Крок да прымірэньня

Сёньня павінны быць працягнутыя перамовы кіраўнікоў гарадзкой выканаўчай улады з прадстаўнікамі Свабоднага прафсаюза прыватных прадпрымальнікаў абласнога цэнтра. Пачаліся яны ў аўторак дзелавой сустрэчай у Доме саветаў намесьнікаў старшыні гарвыканкаму Г.Марцінковай і Я.Мельнікава з афіцыйнымі прадпрымальніцкімі дэлегатамі. Гаворка ішла аб праблемах, якія былі сфармуляваныя ў ходзе нядаўняга страйку, а таксама пад гэты час на агульным сходзе і нарадзе актыву прыватных гандляроў.

Першая сустрэча мела збольшага ўзаемны азнаямляльны характар. Больш канкрэтовая гаворка мае быць сёньня з удзелам падаткавікоў, а магчыма, і іншых пасадавых асобаў, маючых дачыненьне да нявырашаных пакуль патрабаваньняў людзей, якія нядаўна паказалі цьвёрдасьць і гатовасьць змагацца за свае правы.

Сяргей ФАМІН, старшыня
Свабоднага прафсаюза прыватных прадпрымальнікаў

НАВУКОВЫЯ АДКРЫЦЬЦІ

Беларускі голас з глыбокай даўніны

«Тыднёвік Магілёўскі» рады паведаміць пра адкрыцьцё, якое зрабіў наш даўні аўтар, вядомы магілёўскі гісторык-навукоўца, кандыдат гістарычных навук Ігар Марзалюк.

Адным з галоўных вынікаў яго апошніх дасьледчыцкіх намаганьняў стала знаходка дасюль невядомай вэрсіі эпітафіі «На сьмерць яснавяльможнага шляхціча Георгія Пласкавіцкага, забітага Масквой». Сымон Полацкі напісаў яе на старабеларускай мове.

Сама эпітафія ўжо была вядомая зь сярэдзіны 60-х гадоў ХХ-га стагодзьдзя ў польскамоўным варыянце. Але высьветлілася, што ёсьць і іншы, арыгінальны старабеларускі тэкст. Як сьведчыць сам Ігар Марзалюк, абодва яны абсалютна самастойныя, іх аб'ядноўвае толькі тэма. А вось сродкі, з дапамогаю якіх аўтар перадаваў мастацкі вобраз і сваю думку, цалкам розныя. Эпітафію, на думку дасьледчыка, сваякі забітага пана так і замаўлялі: у двух розных варыянтах.

Знаходка магілёўскага гісторыка сьведчыць, што фігуру Сымона Полацкага, славутага дзеяча сівой даўніны, «акупаванага» расейскай культурнай традыцыяй як свайго, на самой справе трэба разглядаць у шырокім культурным кантэксце, і ва ўсялякім выпадку для беларусаў Сымон Полацкі важыць ня менш. Прайшлі стагодзьдзі, ужо невядома, хто такі пан Пласкавіцкі і за што яго забілі. Але талент вялікага паэта захаваў для нас часьцінку таго трагічнага часу, зь якім зьвязаныя велічныя і неспакойныя старонкі беларускай гісторыі, і якому належыць у тым ліку й імя невядомага «яснавяльможнага шляхціча».

Уласная інфармацыя

ВЫПРАБАВАНЬНЕ НА ЦЫВІЛІЗАВАНАСЬЦЬ: ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Пакаянны ліст вызваліцеля

«Я ня ведаю, да каго трапіць гэты ліст, аднак хацелася б, каб гэта хоць неяк дапамагло гэтым людзям, – так званым быццам бы баявікам. Сам я служу, дабіваю свае суткавыя й вырашыў неяк паінфармаваць, бо ведаць аб гэтым і не распачаць якіх-небудзь дзеяньняў ці захадаў, ня ведаю чаго, але гэта сапраўды ёсьць злачынствам. Тутака гэтых людзей мы... я кажу «мы» таму што я таксама ў ліку катаў-радавых, і акром таго як напісаць, нічым не магу ім дапамагчы. Хоць да прыезду сюды мяне намовілі, што ўсе чачэнцы – ворагі й злачынцы, яны – нармальныя людзі й трапляюць сюды:

1. Не перарэгістраваны пашпарт
2. Няма пашпарту (а пашпартоў ім не выдавалі з 1996 году). 17, 18, 19-гадовыя хлопцы з-за адсутнасьці блянкаў.
3. У адным ауле прапісаны, пайшоў у госьці ў суседні аул.
4. Выйшаў у двор пакурыць пасьля 6-й гадзіны акурат з хаты.
5. Знайшлі ў хаце плашч-палатку, салдацкі пояс і таму падобнае: адкуль? што? калі?..

Іх тут літаральна забіваюць. Трэба проста чуць гэтыя крыкі здаровых хлопцаў, якім ламаюць што прыйдзецца. Іншых – апускаюць ці прымушаюць гэта рабіць адзін аднаго. Калі Пекла існуе – яго можна забачыць тут. Па-мойму, іхная віна – што яны не пайшлі ваяваць супраць нас. Га, быў тут гэты журналіст некалькі дзён – Бабіцкі. Да апусканьня не дайшло, але адрываць – пуцём адрывалі, аж акуляры лёталі, небарака...

Партыямі кожнага дня прывозяць. Іх тутака да 700 чалавек. А па падазрэньні, што баявік – 7 чалавек. Тыя – напаўзгніўшыя. Так ім і трэба, мне іх не шкада. Дваіх шлёпнулі. Я не магу апісваць гэтыя экзатычныя прыёмы – ламаньне чалавечага духу, пераўтварэньне чалавека ў жывёлу. Я заканчваю пісаць, аднак хочацца, калі ў сьвеце ёсьць якія-небудзь сілы, – дапамажыце гэтым людзям. А ва ўласным урадзе я расчараваўся: падман, хітрасьць, двудушнасьць. Ну няхай. Я не такі ўжо граматны, калі што.

Наур. Чарнакозава. Выпраўленча-працоўная калёнія. З зразумелай прычыны сябе не называю. 3.02.2000».

(Паводле Радыё «Свабода». Ліст расейскага салдата з «фільтрацыйнага лягеру» ў Чачэніі).

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Ленінскі раён абласнога цэнтру сярод яшчэ двух сабе падобных вызначаны як лепшы. Жыцьцё ня тое, што ў адным, асобна ўзятым раёне, а нават па ўсёй краіне ў нас аднолькавае. Аднак жа гарвыканкам знайшоў тут нешта адметна-лепшае. Магчыма, назву. І ўзнагародзіў раён чырвоным сьцягам, а кіраўніцтва – 300 мінімалкамі.

Бабруйскі грамадзкі цэнтар «Міласэрнасьць» склікаў на сход прадстаўнікоў інвалідаў агульных захворваньняў, таварыстваў сьляпых і глухіх. Сказаць што-небудзь суцяшальнае гэтым людзям, якія пакутуюць ад нашага жыцьця больш за іншых, ня змог. Таму ў выніку гаворкі ўсе разам вырашылі запрасіць наступным разам на сустрэчу прадстаўнікоў улады. На такім спатканьні я б ахвотна пабываў: надта цікава пачуць, што скажуць гаротнікам яны.

У Асіповічах не без урачыстасьці ўсталявалі раённую дошку гонару. На ёй разьмесьцілі фотапартрэты перадавых, зразумела, мэханізатараў і даярак. І пачалі імі ганарыцца. А што яшчэ можна рабіць, калі даяркі і мэханізатары ёсьць, а мяса, малака, сьмятаны і масла замала. Вось і даводзіцца ганарыцца тым, што ёсьць. А чаго няма, за тым у чарзе стаім.

Гарадзкія дэпутаты абласнога цэнтра ўсьлед за сваімі калегамі з вобласьці абмеркавалі вынікі мінулага года і пэрспэктыўныя пляны на пэрспэктыву. Народныя выбраньнікі пагадзіліся з тым, што ў цэлым і агульным справы ідуць нядрэнна, бо маглі ісьці горш. Аднак як быць з тым, што траціна ўсіх прадпрыемстваў – стратныя, прадукцыйнасьць панізілася, прамысловы гандаль упаў, аб'ём вытворчасьці зьменшыўся на 10 адсоткаў? Падаткавікі «раскапалі» на стабільным «Хімвалакно» нявыплату ў бюджэт страшэнных грошай. Літаральна ўсе вінны за электраэнэргію... Няўжо і праўда можна горш?

У Чэрыкаве абмяркоўваліся спэцыфічныя праблемы абласной зоны, што забруджаная радыяцыяй. У кожным зь дзесяці раёнаў ёсьць мясьціны, дзе нельга жыць і займацца гаспадаркай. Там шмат што кінутае: і тэхніка, і пабудовы. Нямала выпадкаў, калі адсуль цягнуць на «экалягічную волю» мэтал, прылады, дэталі, якімі карыстацца небясьпечна. Летась радыяцыйная міліцыя, якой бракавала людзей і паліва, спыніла больш за 500 падобных крадзяжоў. Хто скажа, колькі гандляроў радыяцыйным таварам праскочыла ў зону і адтуль незаўважна...

Днямі Беларусь афіцыйна адзначала чарговую гадавіну вываду савецкіх войскаў з Афганістана. Пры тым, што не хапае сродкаў на лекі, выхаваньне дзяцей, ратаваньне навакольнага асяродзьдзя, пабудову жыльля, улада знаходзіць сродкі на правядзеньне сьвяткаваньня, сумнеўнага з маральнага і палітычнага пунктаў гледзішча. Помніць гэтую дату, паколькі праз афганскую вайну краіна страціла больш за 500 хлопцаў, а маральна згубіла значна больш – трэба і варта. Аднак жа не для сьвяткаваньня, а для роздуму, смутку і дзеля недапушчэньня ўдзелу беларускіх салдатаў у будучых войнах, тым больш чужых.

Увесь тыдзень у Магілёве правялі раённыя і гарадзкія архітэктары вобласьці. Іх склікалі на «павышэньне кваліфікацыі». Добра, каб гэта дало плён, бо пра нашую, з дазволу сказаць, архітэктуру лепш памаўчаць. Бадай, толькі адзіны раённы цэнтар можа пахваліцца хоць нейкімі дасягненьнямі ў дойлідстве і якасьці будаўніцтва. Але ж гэта вам не абы які райцэнтар, а Шклоў, які да вясковага сьвята пры ўдзеле свайго знанага земляка будавала летась уся краіна. А пабудаванае засталося. І добра.

Да сустрэчы. Тэлефануйце!
Сымон Глазштэйн.

СУДОВЫЯ ВЕСТКІ

Дажывем да панядзелка

У Магілёве напачатку тыдня распачаўся судовы працэс над 27-гадовым Дзьмітрыем Абадоўскім. Хлопец знаходзіцца пад вартай са жніўня леташняга года ў якасьці чалавека, які абвінавачваецца ў згвалтаваньні. Што й казаць, злачынства адное з самых прыкрых.

Тым ня менш многія назіральнікі, грамадзкія актывісты і праваабаронцы, пры гэтым ня толькі мясцовыя, лічаць справу калі не сфабрыкаванай, дык недаказанай.

А пачалося ўсё падчас леташніх апазыцыйных выбараў прэзыдэнта. Дзьмітры Абадоўскі, сын вядомага ў вобласьці і краіне, а зараз і ў ЗША (днямі ён прыняты ў Амэрыканскую асацыяцыю юрыстаў) Сяргея Абадоўскага прадаставіў на час выбарчай кампаніі сваю кватэру ў распараджэньне абласной выбарчай камісіі. Сюды аднойчы надвячоркам і ўварваліся міліцыянты на... ананімны выклік, як яны патлумачылі, каб «накрыць» месца, дзе гандлююць зброяй. Зброю стражы парадку шукалі ў паперах камісіі ды іншых дакумэнтах. Затым зьявілася адносна Дзьмітрыя падазрэньне ў крадзяжы. Нарэшце ўзьнікла справа пра згвалтаваньне.Ператрус зрабілі ў кватэры бацькі, тагачаснага сябры Цэнтральнае выбарчае камісіі па выбарах прэзыдэнта, дзе таксама асабліва цікавіліся дзелавымі паперамі, якіх у старшыні грамадзкага праваабарончага цэнтру і актывіста свабодных прафсаюзаў, якім ёсьць Сяргей Абадоўскі, нямала. Вось толькі ніякіх рэчаў, якія маглі б падмацаваць падазрэньне наконт злачыннага сына, ў кватэры не знайшлося.

Пазьней сталася вядомым, што экспэртны доктар, агледзеўшы дзяўчыну, не пацьвердзіў факт ейнага згвалтаваньня. На апазнаньні яна блыталася ў паказаньнях і прызнала за гвалтаўніка ці то зусім іншага хлопца, ці ня надта ўпэўнена Дзьмітрыя. Словам, недакладнасьцяў, недарэчнасьцяў, нястыковак у працы сьледчага аддзела было, як тое гаворыцца, хоць адбаўляй. На ўсе іх настойліва і прафэсійна ўказваў старэйшы Абадоўскі, які выступіў афіцыйным абаронцам сына. За тое яго зь нейкай нагоды і адхілілі ад удзелу ў справе, што рыхтавалася да суда.

Пра пачатак працэсу (у мінулы панядзелак) Сяргей Абадоўскі даведаўся абсалютна выпадкова. Судзьдзя Цэнтральнага раёна Андрэй Юрчанка патлумачыў гэта тым, што ня ведаў пра абарончыя амбіцыі бацькі падсуднага, маўляў, гэта ў нас вельмі рэдкая практыка. Аднак жа, як сталася вядомым, «афіцыйны абаронца» Дзьмітрыя адвакат Алена Юрэня таксама даведалася пра дзень пачатку працэсу ня менш выпадкова. Ясна, што ў суд абаронцы зьявіліся непадрыхтаванымі і таму адразу заявілі на гэты конт пратэст. Зьдзіўлены прысутнасьцю ў залі ажно шасьці прадстаўнікоў ад розных праваабарончых арганізацыяў, а да таго ж і сябры Амэрыканскай юрыдычнай асацыяцыі сп-ні Сінтыі Элкан, А.Юрчанка пагадзіўся адкласьці пачатак працэсу на тыдзень, каб даць гэты час абаронцам на знаёмства з матэрыяламі справы і падрыхтоўку да суду. Аднак жа пастанавіў, што працэс пройдзе ў рэжыме зачыненасьці. Прысутныя пры тым прадстаўнікі падсуднага і журналісты зразумелі гэтае рашэньне як помсту за нечаканую для судзьдзі ўвагу да працэсу Дзьмітрыя Абадоўскага.

Пачакаем наступнага панядзелка.

Аляксандар АЛЕКСАНДРОВІЧ,
карэспандэнт «БДГ» – спэцыяльна для «ТМ»

РАДЫЁ СВАБОДА
BELARUS SERVICE RFE/RL

Слоўнік Свабоды

Другі год Беларуская Служба радыё Свабода вядзе рубрыку «Слоўнік Свабоды. XX стагодзьдзе ў беларускай мове. Слова на дзень для памяці і для роздуму». «ТМ» вырашыў скарыстаць гэтыя матэрыялы ў друкаваным выглядзе з тым, каб дапамагчы нашым чытачам атаясамляць сябе й свае мары з нашай агульнай беларускай ПАМЯЦЬЦЮ І ГІСТОРЫЯЙ.

Гета

Да XX стагодзьдзя гетаў у нашым краі ня ведалі. Геты былі на захадзе, былі на ўсходзе, але ня ў нас.

Само слова гэтае – «гета» – прабіралася да нас з Эўропы. З эўрапейскіх моваў першаю зьведала яго італьянская. На Апэнінскі паўвостраў прынесьлі слова разам з сабою габрэі. Выпадала ім, найчасьцей з прымусу, ізаляцыя. Заставалася для іх – гета.

Гета на смутак і на радасьць, на добрае і благое. Гета як прыпынішча сярод чужых, як выспа свайго парадку.

У беларускіх местах было горай: геты пазаводзілі акупанты пад час апошняй вайны. Кожны ў нас ведае, куды вяла дарога з тых гетаў.

Геты пладзілі горыч. У гетах цярпелі людзі. У гетах раскашаваў страх і віжавала сьмерць. Быў гэта сьвет, у якім ня будзеш рады сьвету. Сьвет, калючым дротам аддзелены ад таго жыцьця, дзе блазнуюць на карусэлях гулякі і вецер разьвівае жанчынам сукенкі.

У безнадзейным сьвеце гета жылі ў надзеі загнаныя сьляпою сілай у пастку людзі. На гэнай вайне яны былі найпершымі з ахвяраў. Вось чаму цягам усіх паваенных дзесяцігодзьдзяў, ажыўляючы ў памяці гэтае прышлае слова, наш чалавек звычайна не зьвяртаецца па прыклады здалёк. Навуку спачуваць і памагаць мы праходзім, дазнаючыся пра кашмар, сьведкі якога пакуль яшчэ ёсьць сярод нас.

Юрась БУШЛЯКОЎ

Пляцоўка

Дзіцячая, будаўнічая, стартавая і пасадачная – малодшая, а дакладна – меншая сястра пляца. Праўда, зь іншым, так бы мовіць, функцыянальным прызначэньнем.

Калі ўзяць, скажам, пляцоўку дзіцячую, то ў адрозьненьне ад пляца, які мае чамусьці ўласьцівасьць ператварацца іншым разам з пляца Волі, Незалежнасьці ў пляц няволі і залежнасьці, быць месцам, дзе дарослыя дзядзькі – яны ж правадыры – праводзяць ваенныя парады ды ладзяць агляды сваіх сілаў на страх унутраным і зьнешнім ворагам, у адрозьненьне ад гэтага дзіцячая пляцоўка зь яе горкамі і пясочкамі, карусэлямі зьяўляецца наадварот месцам, дзе юныя грамадзяне могуць свабодна гуляць і забаўляцца, ды адначасова атрымліваць навыкі, так бы мовіць, мірнага суіснаваньня, урокі таго, як жыць у згодзе і паразуменьні адно з адным.

Што датычыцца пляцоўкі будаўнічай, то незалежна ад яе памераў і тапаграфіі, тут усё вырашае адзін чыньнік – хто будоўлю заказвае, хто праектуе, ну і, вядома ж, хто прараб – вольны будаўнік ці раб. У першым выпадку будзе ўзьведзены дыхтоўны ды трывалы, сьветлы дом. У другім пабудаваная з горам папалам якая-небудзь саюзна-славянская хаціна-камуналка, якая пры першым жа землятрусе дасьць трэшчыны або разваліцца зусім.

Пляцоўка стартавая і ўзьлётная, пляцоўка пасадачная. Яны часта не супадаюць, не атаясамліваюцца, што, магчыма, і меў на ўвазе народ, калі гаварыў: высока падняўся, ды нізка сеў; прыехаў тузам, а паехаў з канфузам; няпраўдай можна далёка пайсьці і ўвесь сьвет абыйсьці, а назад, дадому зь ёй ня вернесься.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ

Кефір

У гадох 70-х фальклорны хор з палескай вёскі паехаў у Маскву. Пасьля выступленьня вясковых упершыню ў жыцьці вырашылі пайсьці ў рэстаран. З напояў выбралі самы недарагі і экзатычны – кефір за 8 капеек. Афіцыянт прынёс цэлы паднос нечага белага ў шклянках – і даяркі зьнякавелі – гэта было кіслае млека!

Так прызвычайваліся да кефіру, які ў адрозьненьне ад сыраквашы набыў новую якасьць: ён сквашваўся ня шляхам натуральнага браджэньня, а спэцыяльным кефірным грыбком. Паходжаньне слова, як і самога напою, тлумачаць цюркскімі каранямі – кефір родны кумысу, словамі «чыхір» альбо «чакыр» многія цюркскія народы называюць віно.

Кефір – напой таксама дэмакратычны, як і гарэлка. Яго паважаюць пэнсыянэры, студэнты, алькаголікі. Для аматарак пахудзець ёсьць спэцыяльная кефірная дыета. Гэта калі цэлы дзень – нічога акрамя кефіру. Заява: «ўсё, пераходжу на кефір» – адзін з шырокаўжываных спосабаў пачаць новы, здаровы лад жыцьця. Клятвы такія зазвычай такія ж нямоцныя, як поліэтыленавы пакет з кефірам.

Кефір распачаў цэлую сэрыю пераўтварэньняў малака ў XX-ым стагодзьдзі – ацыдафілін, ражанка, ёгурт. Але застаўся ў гэтым шэрагу лідэрам.

Кефір у крамах зьнікае хутчэй чым малако. Зімой на кефір малыя спадзяваньні. Сакрэт у тым, што ён не вырабляецца з парашковага малака.

Алена ЦІХАНОВІЧ

Новы адукацыйны праект

З 6-га па 13-е лютага пад Менскам, у д/а «На ростанях» прайшла першая школа-сэмінар «Асноўныя праблемы ў працы Рабочых Груп рэгіянальных Асамблеяў беларускіх дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў і магчымыя шляхі іх вырашэньня».

Сэмінар праходзіў у пляне адукацыйнага праекту «Умацаваньне рэгіянальных няўрадавых арганізацыяў» і зьяўляўся падрыхтоўкай да 3-га Кангрэсу НДА. Удзельнікі абмяркоўвалі ды распрацоўвалі схемы ўзаемадзеяньня й паляпшэньня сваёй працы, якія, у прыватнасьці, прапанавалі ім у сваіх выступах Віктар Чарноў і Уладзімер Роўда. Было высунута багата ідэй і меркаваньняў.

Адна з ідэяў, якую удзельнікі сэмінару назвалі ідэальнай, была аб утварэньні асацыяцыяў па накірункам дзейнасьці. А ўжо ад асацыяцыяў на Нацыянальную Раду вылучаліся б прадстаўнікі. На сёньняшні дзень некалькі падобных асацыяцыяў ужо існуюць: БАРЦ (Беларуская асацыяцыя рэсурсовых цэнтраў), АГА (Асацыяцыя грамадзянскае адукацыі), БАФД (Беларуская асацыяцыя фабрык думкі). Таксама ў стадыі стварэньня Беларуская Культурніцкая асацыяцыя.

На сёньняшні дзень распрацаваньня праграмы ўжо чатырох сэмінараў, адзін зь якіх пройдзе ў сярэдзіне сакавіка ў Магілёве. Ён, як і іншыя, у большасьці будзе скіраваны на моладзевыя арганізацыі, якія апошнім часам набіраюць добрую вагу ў грамадзкім трэцім сэктары краіны. Напрыканцы сэмінару было прынятае рашэньне аб утварэньні інфармацыйнага полю паміж недзяржаўнымі моладзевымі аб'яднаньнямі. Ёсьць спадзеў, што гэта палепшыць супрацоўніцтва паміж імі й дапаможа новым дэмакратычным суполкам, што пакуль што дзейнічаюць па-за межамі гэтай ініцыятывы, далучыцца да яе.

Дзяніс НОВІКАЎ

БЕЛАПАН для «ТМ»

Мэдычныя работнікі Магілёва не выключаюць магчымасьці аб'яўленьня бліжэйшымі днямі каранціна ў навучальных і дашкольных установах абласнога цэнтра.

У Бабруйску школы ўжо зачыненыя. Гэта адбылося пасьля таго, як з-за хваробы па гораду на занятк не зьявіліся каля 30 % вучняў. Паводле інфармацыі мэдыкаў, у некаторых магілёўскіх школах захварэла кожнае пятае дзіця. Што да забясьпечанасьці абласнога цэнтра неабходнымі мэдыкамэнтамі, то дадзенае пытаньне не выклікае ў мэдыкаў сур'ёзных заўваг.

●

«У сувязі з тым, што Вярхоўны Савет Беларусі, як заканадаўчы і вышэйшы прадстаўнічы орган, зьяўляецца, згодна з Канстытуцыяй, пастаянна дзеючым, то яго паўнамоцтвы могуць быць закончаныя толькі з абраньнем, у выніку праведзеньня ў краіне свабодных і дэмакратычных выбараў, новага складу заканадаўчага і вышэйшага прадстаўнічага органа. Калі ж такіх выбараў праведзена ня будзе, то Вярхоўны Савет будзе працягваць сваю дзейнасьць да абраньня новага складу дэмакратычным шляхам», – пра гэта заявіў старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га скліканьня Сямён Шарэцкі 12 лютага ў Вільні, дзе праходзіла міжнародная канфэрэнцыя «Правы чалавека і дэмакратыя ў Рэспубліцы Беларусі».

С.Шарэцкі паведаміў, што гэтая заява ёсьць папярэджаньнем афіцыйным уладам Беларусі, якія мяркуюць правесьці ўвосень выбары ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ў абыход перамоваў з палітычнай апазыцыяй. Тым самым А. Лукашэнка парушае ўзятыя на сябе абавязацельствы. Пазыцыя кіраўніка ВС знайшла падтрымку і разуменьне ў многіх замежных палітыкаў, зь якімі ён сустракаўся апошнім часам у Канадзе і Злучаных Штатах Амэрыкі, а таксама ў Літве. Тут, дарэчы, адбылася міжнародная канфэрэнцыя па Беларусі, на якой дзяржаўныя дзеячы шэрагу эўрапейскіх краінаў выказалі заклапочанасьць нашай палітычнай сытуацыяй і меркаваньне пра тое, што «нельга пакідаць Беларусь сам на сам зь яе праблемамі».

●

Леташні год, вынікі якога падводзяцца зараз, нечакана паказаў, што ў эканоміцы Беларусі адбыліся зьмяненьні, якія дагэтуль неназіраліся: рэзка зьнізіўся экспарт у Расею, а экспарт у заходнія краіны стаў расьці.

Такую выснову, абапіраючыся на статыстычныя зьвесткі, зрабіў прэзыдэнт Аналітычнага цэнтру «Стратэгія» Леанід Заіка. Такім чынам выяўляецца, што ўсе спробы эканамічнай інтэграцыі з Расеяй – гэта «ня больш чым размовы», а беларускія суб'екты гаспадараньня робяць больш рацыянальны выбар.

●

Як мінімум да чэрвеня 2000 года адкладваецца пачатак рэалізацыі міжнароднай гуманітарнай праграмы TACIS «Разьвіцьцё грамадзянскай супольнасьці», мэмарандум аб якой быў падпісаны 2 лістапада 1999 года Эўрапейскай камісіяй і беларускім урадам.

Першапачаткова плянавалася, што праграма, на якую да 2003 года Эўрапейскі Зьвяз мае намер выдаткаваць каля 5 мільёнаў эўра, пачнецца ўжо ў сакавіку. Але пакуль што ня знойдзеная арганізацыя, якая будзе займацца адміністрацыйным забясьпечаньнем праграмы, і ня вырашаныя некаторыя тэхнічныя пытаньні, зьвязаныя зь «нестыкоўкамі» заканадаўстваў і банкаўскіх сыстэмаў Беларусі і краінаў ЭўраЗьвязу. Папросту гаворачы, беларускі рэжым ставіцца падазрона да ўдзелу Захаду ва ўсім, што тычыцца грамадзкай і гуманітарнай сфэраў жыцьця, нават адмаўляючыся пры гэтым ад немалых сродкаў, якія ня трэба вяртаць.

●

Асобныя палажэньні заканадаўства, якія ўшчамляюць правы і ўскладняюць дзейнасьць прыватных прадпрымальнікаў Беларусі, надалей прымяняцца ня будуць.

Пра гэта заявіў міністар унутраных справаў Юры Сівакоў на сустрэчы з прадпрымальнікамі, якія гандлююць на рэчавым рынку менскага стадыёну «Дынама». Паводле словаў удзельнікаў сустрэчы, міністар «з разуменьнем паставіўся да праблем малога бізнэсу», выказаўся за спрашчэньне сыстэмы падаткаабкладаньня прадпрымальнікаў і супраць павялічэньня штрафаў і колькасьці правяраючых. Ю.Сівакоў запэўніў прысутных, што органы ўнутраных справаў вядуць барацьбу з праявамі карупцыі ў сваіх шэрагах, а таксама заклікаў прадпрымальнікаў «быць больш жорсткімі» і не даваць хабару прадстаўнікам розных інстанцыяў.

●

14 лютага ў Менскім гарадзкім судзе вынесены прысуд па крымінальнай справе непаўнагадовай барысаўскай дзяўчыны Надзеі Грачухі.

Яна абвінавачвалася ў тым, што 21 ліпеня 1999 года – у дзень заканчэньня пяцігадовага тэрміну прэзыдэнцтва А.Лукашэнкі – на Кастрычніцкай плошчы ў Менску спаліла дзяржаўны сьцяг Беларусі. Судзьдзя Валеры Камісараў прызнаў Н.Грачуху вінаватай «у зьдзеку над дзяржаўным сьцягам» і на падставе артыкула 186-2 Крымінальнага кодэксу асудзіў Надзею да штрафу ў памеры 10 мінімальных зарплат. Дзяўчына не адмаўляла факту спаленьня чырвона-зялёнага сьцягу як пратэсту супраць палітычнай сыстэмы і пазбаўленьня краіны яе гістарычных сымбаляў – бел-чырвона-белага сьцяга і герба «Пагоня». А прыкладам жорсткага абыходжаньня з сымбалямі, якія не падабаюцца, ёй, па словах Надзеі, паказаў Іван Ціцянкоў.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Праграма тэлебачаньня з 21 лютага па 27 лютага

•• Понедельник, 21 февраля ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе па расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.05 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 "Сегодня с вами..."
9.50 Здоровье.
10.20 Детский экран. "Я рисую".
10.35 Мультиклуб.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Мультфильм.
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ.
13.10 "Поездка через город". Худ. фильм.
14.15 В.Легентов. "Эдит Пиаф". Спектакль. Часть 1-я.
15.10 Сериал для детей. "Тайный мир Алекс Мак". 1-я серия.
15.35 Мультфильм.
15.45 Видеокурс немецкого языка.
16.15 ТВ — школе.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "Детективное агентство "Не стреляйте в пианиста". Фильм-концерт.
18.00 "Край чистой воды". Док. фильм.
18.25 "Понедельник с "Христофором".
18.40 Спортивные новости.
19.20 Политические диалоги.
19.45 "Беларусь. Особый взгляд". Видеозарисовка.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 КВН. Чемпионат высшей лиги Республики Беларусь.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Третий тайм.

ОРТ

14.00, 17.00, 23.30 Новости.
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Что да как.
15.00 Звездный час.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Премьера юмористической программы "Банка комиксов".
17.55 Мы и время.
18.50 "Девушки с характером". Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Сериал "Секретные материалы".
22.45 "Взгляд".
23.45 Сериал "Майк Хаммер. Золотая леди".

"РОССИЯ"

15.15 "На здоровье". Ток-шоу.
16.00, 19.00, 23.00 Вести.
16.20 "Башня".
17.00 Почта РТР.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Сиреневый туман.
19.45 Марина Влади, Дерек де Линт в телесериале "Опаленный берег" (Италия).
20.45 К.Орбакайте в мелодраме "Фара".
22.15, 23.15 "Спорт+ТВ".
23.30 "Дежурная часть".
23.45 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 "Она написала убийство".
8.50 Мультфильм "Умка".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Вчера в "Итогах".
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Трест, который лопнул".
13.30 "Чистосердечное признание".
13.55 "Улицы разбитых фонарей - II". "Шла Саша по шоссе..."
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Двое.
22.30 Сегоднячко.
23.10 Сегодня в полночь.
23.35 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Шедевры мирового музыкального театра. "Слава кировского балета".
13.20 Живое дерево ремесел.
13.45 "Ну, погоди!" Мультфильмы.
14.05 Тайны портретного фойе. "К.С." Часть 1-я.
14.30 Христианское кино сегодня. "Таинство крещения".
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Шотландские горцы.
16.00 "С потолка".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.50 Телелоцман.
14.10 "Могилевщина православная".
14.30 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30, 7.10 "Ранехонько!"
7.00 Астро-дайджест.
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.50 "Очевидец". Док. сериал.
9.20 "Любовная страсть". Мелодрама.
16.30 "Диагноз: убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Охотники за сокровищами". Док. сериал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 Наше старое кино. "Високосный год". Худ. фильм.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 "Опасные пристрастия". Крим. драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Искатель. Есть ли в космосе кто-нибудь". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Приключенческий боевик "Жестокая справедливость". 1-я серия.
23.15 Спортивная программа.

•• Вторник, 22 февраля ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.40 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.30 Мультфильм.
9.45 "Навстречу". Минская хореографическая школа.
10.30 "Сегодня с вами..."
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Третий тайм.
12.25 Телеочерк о художнике Ю.Черняке.
13.15 Туробъектив.
13.35 Бездельник.
14.05 В.Легентов. "Эдит Пиаф". Спектакль. Часть 2-я.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Видеокурс итальянского языка.
16.05 Видеокурс английского языка.
16.30 ТВ — школе.
17.10 "А музыка звучит..."
17.40 "Сны Валентина Виноградова". Док. фильм.
18.05 "Спасатели". Телеочерк.
18.40 Спортивные новости.
19.20 "Сегодня с вами..."
19.45 "Белорусское войско". Видеофильм.
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Приказ". Худ. фильм. 1-я серия.
23.05 Криминальная хроника.
23.10 Музыкальный салон.

ОРТ

13.30 Программа "Вместе".
14.00, 17.00, 23.05 Новости.
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Возможно все!
15.00 Программа "Царь горы".
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Планета КВН.
17.55 Ищу тебя.
18.50 "Девушки с характером". Сериал (заключительная серия).
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 М.Пуговкин, Л.Румянцева в комедии "Годен к нестроевой".
22.25 М.Неелова, А.Демидова, Ю.Любимов, В.Полунин, М.Жванецкий и другие в программе "Триумф-2000".
23.20 Биатлон. Чемпионат мира. 15 км. Женщины. Передача из Норвегии.

"РОССИЯ"

8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.20 Доброе утро, Россия.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.15 "Цыганка".
10.00 "Санта-Барбара".
15.05 Диалоги о животных.
16.20 "Башня".
17.00 Сиреневый туман.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Полный модерн.
19.45 Телесериал "Опаленный берег".
20.45 "Народ хочет знать".
22.30, 23.15 К.Свинарский и А.Вайда в программе "Фрак народа".
23.55 Дежурная часть.
0.10 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Герой дня без галстука.
9.55 Круглая дата. Павел Лебешев.
10.25 Путешествия натуралиста.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Трест, который лопнул".
13.30 "Итого".
13.50 "В нашу гавань заходили корабли".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 "Скорая помощь".
19.50 В.Николаев и И.Алексимова в детективе "День рождения буржуя".
21.45 "Глас народа".
23.00 Сегоднячко.
23.40 Сегодня в полночь.
0.05 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Солнце светит всем". Худ. фильм.
13.10 "Дворцовые тайны". Елизавета.
13.45 "Ну, погоди!" Мультфильмы.
14.15 Тайны портретного фойе. "К.С." Часть 2-я.
14.40 Поклонникам Терпсихоры.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Ирландцы.
16.00 В.-А.Моцарт. Увертюра к опере "Волшебная флейта".
16.10 Ортодокс.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30, 7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.45 "Очевидец". Док. сериал.
9.10 "Високосный год". Худ. фильм.
16.30 "Диагноз: убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "На боевом посту". Док. сериал.
17.55 "Праздник в Вашем доме".
18.30 Катастрофы.
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Любители неприятностей". Комедия.
22.30 Астро-дайджест.
22.40 "Алиса здесь больше не живет". Драма.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Мультфильм.
18.40 "Ночи Малибу". Телесериал.
19.23, 20.58 Прогноз погоды.
19.25 "Поздравления".
21.00 "Терра Х. Проклятие фараонов". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 "Жестокая справедливость". 2-я серия.
23.00 Спортивная программа.

•• Среда, 23 февраля ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.45, 23.40 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.35 Видеокурс итальянского языка.
10.05 Око.
10.25 "Этьен. Возвращение". Док. фильм.
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.50 Компьютерный полигон.
12.15 Зорная ростань.
12.55 "Вооруженные Силы вчера и сегодня". Видеозарисовка.
13.15 "Завтра была война". Худ. фильм.
14.45 "Защитники Отечества". Видеофильм.
15.10 Видеокурс немецкого языка.
15.40 ТВ — школе.
16.00 "5 х 5".
16.30 "Время Ч..." Телеочерк.
17.10 "Макаенка, 9".
17.40 "Сегодня с вами..."
18.03 "Кофе с ароматом женщины".
18.55 Баскетбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Беларусь — Эстония. В перерыве (19.40) — Лотерея "Толока".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Приказ". Худ. фильм. 2-я серия.
23.05 Криминальная хроника.
23.10 Королевская охота.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.02 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 "Банка комиксов".
9.45 Ищу тебя.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.25 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 Маски-шоу.
18.00 Человек и закон.
18.45 А.Панкратов-Черный и В.Стеклов в боевике "Горячая точка".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 "Господа офицеры". Трансляция праздничного концерта О.Газманова.
23.10 Футбол. Товарищеский матч. Сборная России — сборная Израиля.

"РОССИЯ"

8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.20 Доброе утро, Россия.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.15 "Цыганка".
10.00 "Санта-Барбара".
15.05 Моя семья.
16.20 "Башня".
17.00 "Устами младенца".
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Сам себе режиссер.
19.45 "Опаленный берег".
20.45 Торжественный вечер, посвященный Дню защитников Отечества.
23.15 Армен Джигарханян в тележурнале "Театр + ТВ".
0.05 Дежурная часть.
0.20 Биатлон. Чемпионат мира. Мужчины. 20 км. Передача из Норвегии.
2.20 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Детектив "День рождения буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 "Глас народа".
10.40 "Среда".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Трест, который лопнул".
13.25 Г.Юматов и А.Чернова в фильме "Не забудь... станция Луговая".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь".
19.50 Детектив "День рождения буржуя".
21.45 Независимое расследование.
22.35 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.50 "Антропология".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Александр Невский". Худ. фильм.
13.45 "Ну, погоди!" Мультфильмы.
14.05 Тайны портретного фойе. "К.С." Часть 3-я.
14.30 Встреча с Жилем Апапом.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Самураи.
16.10 В.Родзянко. "Проповедь на всю Россию". Фильм 9-й.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.40 Бобруйский вариант.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30, 7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение". Телесериал.
8.55 "Очевидец". Док. сериал.
9.25 "Любители неприятностей". Комедия.
16.30 "Диагноз: убийство". Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 "Снежный мир". Тележурнал.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Постарайся остаться живым". Худ. фильм.
21.50 Астро-дайджест.
22.00 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Коста-Рика". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Триллер "Тактическое нападение".
23.10 Спортивная программа.

•• Четверг, 24 февраля ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильмы.
9.55 Земляки. Лунинецкий район.
11.15 "Кофе с ароматом женщины".
11.55 Наш край. Культовые камни.
12.30 "А музыка звучит..."
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу "Карамболь" с участием певицы Валерии.
15.10 Мультфильм.
15.30 Видеокурс итальянского языка.
16.00 Видеокурс английского языка.
16.25 ТВ — школе.
17.10 Окружающая среда.
17.35 Усадьба.
18.00 "Приглашение к размышлению". К 80-летию поэта Миколы Авраменка.
18.40 Спортивные новости.
19.15 Политические диалоги.
19.45 "Кофе с ароматом женщины".
20.25 "Антология белорусской поэзии".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Г.Юматов и В.Лановой в киноромане "Офицеры".
23.35 Криминальная хроника.
23.40 "Крок". "Клуб молодой семьи".

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 Маски-шоу.
9.45 Человек и закон.
10.20 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".

14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 Семь бед — один ответ.
15.00 Программа "100%".
15.25 ..До шестнадцати и старше.
16.00 "Нежный яд".
17.25 "Каламбур".
18.00 Процесс.
18.50 Аркадий Райкин в комедии "Волшебная сила искусства".
19.45 Спокойной ночи, малыши!.
20.00 Время.
21.00 Боевик "Цветы от победителей".
22.50 Программа "Тихий дом" на Берлинском фестивале.

"РОССИЯ"

8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.20 Доброе утро, Россия.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.15 "Цыганка".
10.00 "Санта-Барбара".
15.10 "Два рояля".
16.20 "Башня".
17.00 Диалоги о рыбалке.
17.30 "Закон и порядок".
18.25 Клуб "Белый попугай".
19.45 "Опаленный берег".
20.45 С.Бодров-младший, В.Ильин, А.Каменкова и Л.Куравлев в триллере "Стрингер".
22.30, 23.15 "Кино + ТВ". Тележурнал.
23.45 Дежурная часть.
0.00 Звуковая дорожка.
0.55 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Детектив "День рождения буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Независимое расследование.
10.15 Большие родители.
10.45 Мультфильм "Честное крокодильское".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает "Трест, который лопнул". Заключительная часть.
13.30 М.Мастроянни и Р.Шнайдер в фильме "Призрак любви".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 "Скорая помощь" (США).
19.50 Детектив "День рождения буржуя".
21.45 "Женский взгляд".
22.20 Сегодничко.
23.10 Сегодня в полночь.
23.35 М.Мастроянни, М.Пикколи и Ф.Нуаре в фильме "Большая жратва".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Падение Сайгона". Док. фильм. (США). Часть 1-я.
12.30 "С визитом в Москву". Концерт [illegible]
13.00 "Такие разные люди". Художник и его герои.
13.45 "Ну, погоди!" Мультфильмы.
14.15 Тайны портретного фойе. "Немирович-Данченко". Часть 1-я.
14.40 Произведения Д.Палестрины.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Янычары.
16.05 В.Родзянко. "Возвращение домой". Фильм 10-й.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.45 "Очевидец".Док.сериал.
9.15 "Постарайся остаться живым".Худ.фильм.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 Ток-шоу "Я сама"."Эти опасные мужчины".
17.50 "Праздник в Вашем доме".
18.45 Мультфильмы.
19.00 "Откровенно..."
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 "Праздник в Вашем доме".
20.45 "Трын-трава".Комедия.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 "Мост".Мелодрама.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 "Шанс".
18.45 "Ночи Малибу". Телесериал.
19.25 "Поздравления".
20.58 Прогноз погоды.
21.00 "Путешественники во времени". Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 "Шанс".
21.45 Комедия "Лунный свет".
23.20 Спортивная программа.

•• Пятница, 25 февраля ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.45 Видеокурс итальянского языка.
10.15 "Поем с оркестром".
11.10 "Кофе с ароматом женщины".
11.50 Сделано в Беларуси. Борисовский завод пластмассовых изделий.
12.10 Усадьба.
12.35 "Масленица". Док.фильм.
13.10 "Лошади под луной". Худ.фильм.
14.15 "Кировские умельцы". Киноочерк.
14.25 Бон тон.
15.10 "Тайный мир Алекс Мак".
15.35 Сельчане.
16.00 Регион.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.10 "Воспоминания утраченного рая". Док.фильм.
17.30 Наш край. Культовые камни.
18.00 "Концерт-вальс".
18.40 Спортивные новости.
19.20 "Сегодня с вами..."
19.55 "Кофе с ароматом женщины".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 К.Рассел в триллере "Незаконное вторжение".
23.50 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.27 Новости.
8.15 "Нежный яд".
9.15 "Каламбур".
9.45 Процесс.
10.25 Вкусные истории.
10.30 "Новые приключения Синдбада".
13.30 Программа "Вместе".
14.20 "Охотники за привидениями".
14.45 "Один дома".
15.00 Мультазбука.
15.20 ..До шестнадцати и старше.
15.55 Биатлон. Чемпионат мира. Эстафета 4 х 7,5 км. Женщины.
17.25 Джентльмен-шоу.
18.00 Документальный детектив. "Засада на золотой тропе". Дело 1999 года.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Коломбо в детективе "Фатальный выстрел".
22.10 Все звезды мировой поп-музыки в церемонии "Грэмми-2000". Трансляция из Лос-Анджелеса.

"РОССИЯ"

8.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
8.20 Доброе утро, Россия.
8.30 "Арена — спорт".
9.00 Квантовая медицина.
9.15 "Цыганка".
10.00 "Санта-Барбара".
15.05 Старая квартира. 90-е годы.
16.20 Акуна матата.
17.15 Дежурная часть.
17.45 "Гараж". Развлекательная программа.
19.25 "Городок".
19.45 Пуаро. "Странная кража".
20.45 Е.Яковлева, С.Маковецкий и Е.Сидихин в фильме "Ретро втроем".
22.30 "Панорама недели". Тележурнал.
23.15 "Панорама недели". Продолжение.
23.50 "Дежурная часть".
0.05 Магазин на диване.

НТВ

5.00, 5.30, 5.45, 6.00, 6.30, 6.45, 7.00, 7.30 "Сегодня утром".
7.55 Детектив "День рождения буржуя".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Без рецепта.
10.00 Дог-шоу "Я и моя собака".
10.30 Служба спасения.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Приключения принца Флоризеля".
12.30 А.Михайлов и Л.Алешникова в фильме "Риск — благородное дело".
15.35 "Лоис и Кларк. Новые приключения супермена".
16.25 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.50 "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Премьера НТВ. "Крутой Фоменко: экстремальные ситуации".
19.55 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
21.40 Профессия — репортер.
21.55 "Криминальная Россия". "Заложники черного золота".
22.30 Х.Форд и Г.Скакки в детективе "Презумпция невиновности".

"КУЛЬТУРА"

10.35 "И огонь, и пламя".
11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 "Падение Сайгона". Док. фильм. (США). Часть 2-я.
12.30 "Кто там..."
12.55 "Время музыки".
13.45 "Ну, погоди!" Мультфильмы.
14.15 Тайны портретного фойе. "Немирович-Данченко". Часть 2-я.
14.40 П.И.Чайковский. "Итальянское каприччио". Исполняет оркестр Мариинского театра. Дирижер И.Мусин.
15.00 Новости.
15.10 "Жил-был хомяк".
15.35 Времена и воины. Ниндзя.
16.05 В.Родзянко. "Последний поклон". Фильм 11-й.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.17 "Откровенно..."
14.27 Мультфильмы.

"МОГИЛЕВ-1"

6.30,7.10 "Ранехонько!"
7.00 "Навіны раніцы".
8.05 "Искушение".Телесериал.
8.45 "Очевидец".Док.сериал.
9.15 "Трын-трава".Комедия.
16.30 "Из жизни женщин".
17.00 "Незримое вторжение".Телесериал.
17.45 Мультфильмы.
18.00 "Праздник в Вашем доме".
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.10 "Праздник в Вашем доме".
20.55 "Карнозавр-2".Фантастика.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 Рейтинг-фильм.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
9.05—12.00 ТВ-6.
15.00 ТВС представляет.
18.00 "Победоносный голос верующего".
18.30 Городские новости.
18.45 "Мир Анны Уокер. Финляндия". Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 "Поздравления".
20.15 "В гостях у бабки Агапки".
20.30 "Поздравления".
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Боевик "Отмщение".
23.20 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 26 февраля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Снежные будни". Док.фильм.
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Книгосбор.
9.30 Здоровье.
9.55 Вершина мира.
10.20 Компьютерный полигон.
10.45 "Все нормально, мама!"
11.15 Спортивные новости.
11.30 Хоккейная лига.
11.50 Усадьба.
12.15 "Песня моей души". Творческий вечер поэта М.Геца.
13.40 Док.сериал "Сокровенные люди".
13.55 Сущность.
14.20 Олимп.
15.10 Фан Лига. Чемпионат Республики Беларусь. Финал. 2-й тайм.
15.55 "Все мы родом из детства".
16.50 Познай себя. "Человек и космос".
17.15 "Песню берите с собой".
18.05 "Наедине со временем". Юбилейный вечер народного артиста СССР Р.И.Янковского.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Бездельник.
20.00 Телебарометр.
20.15 "Кофе с ароматом женщины".
21.00 Панорама.
21.40 Н.Еременко и А.Самохина в исторической мелодраме "Царская охота".
23.50 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 "Все путешествия команды Кусто".
8.15 "Ералаш".
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Поле чудес.
10.30 Утренняя почта.
11.00 В.Гостюхин в фильме "Генерал".
13.05 Биатлон. Чемпионат мира. 15 км. Мужчины. Передача из Норвегии.
14.10 Тема.
14.55 Программа ОРТ "Седьмое чувство".
15.40 "Серебряный шар". Фаина Раневская.
16.20 "Детектив-шоу".
17.10 "С легким паром!"
17.40 Женские истории.
18.15 Луи де Фюнес и Анни Жирардо в фильме "Склока".
20.00 Авторская программа С.Доренко.
21.15 "Китайский городовой".
22.10 Угадайка.
22.50 Легендарный фильм Боба Фосса "Весь этот джаз".

"РОССИЯ"

7.00 "Заячий хвостик". Мультфильм.
7.10 Сатирическая комедия "Тридцать три".
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 "Сто к одному". Телеигра.
10.20 Сам себе режиссер.
10.50 "Друзья". Комедийный телесериал.
11.20 Эх, дороги...
11.35 Золотой ключ. Квартирная лотерея.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 Чарлтон Хестон в фильме "Аляска".
15.00 "Том и Джерри". Мультсериал.
15.30 Планета Земля.
16.15 Мужчина и женщина.
17.05 Моя семья.
18.05 "Два рояля".
19.45 "Аншлаг" и К°.
20.50 А.Челентано, К.Буке в комедии "Бинго-бинго".
22.50 Д.Вудс в триллере "Вампиры".
0.40 Биатлон. Чемпионат мира. Женщины. 12,5 км. Массовый старт. Передача из Норвегии.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 "Крутой Уокер: правосудие по-техасски".
8.05 "Закон джунглей".
8.35 "Миго-инопланетянин".
9.15 "Чистосердечное признание".
9.45 Круглая дата. Владимир Зельдин.
10.15 Пойми меня.
10.45 Фитиль.
11.25 Большие деньги.
11.55 Худ. фильм "Дом, в котором я живу".
13.35 "В нашу гавань заходили корабли".
14.40 Профессия — репортер.
15.25 "Любовные истории, которые потрясли мир". Марион Девис и Уильям Рандольф Херст.
15.55 Без рецепта.
16.25 Дог-шоу "Я и моя собака".
16.55 "Она написала убийство".
18.40 "Один день".
19.10 Телеигра "О, счастливчик!"
19.55 "Улицы разбитых фонарей - II". "Трубка фирмы "Данхилл".
21.45 "Джеймс Бонд — агент 007". Фильм 7-й. "Бриллианты остаются навсегда".
23.55 Ток-шоу "Про это".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Вовка в тридевятом царстве". Мультфильм.
10.00 "Старинный водевиль". Худ. фильм.
11.15 Мировая деревня.
11.25 "Гражданская война в Америке". Док. сериал. Фильм 9-й.
12.35 Графоман.
13.00 Рассказы старого сплетника. "Сказки для взрослых".
13.30 Новости культуры.
13.45 "Дама по соседству". Худ. фильм. 1-я серия.
14.30 Цирковой чемодан. "Братья Шатировы".
14.55 Отечество и судьбы. "Римские-Корсаковы". Часть 1-я.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Марья-искусница".Фильм—детям.
16.20 "Праздник в Вашем доме".
17.40 "Новые приключения ментов".Телесериал.
18.30 "Праздник в Вашем доме".
19.30 Телемагазин.
19.40 "Мажоры".Мелодрама.
21.15 Телелоцман.
21.35 Астро-дайджест.
21.45 "Восемь миллиметров".Боевик.
23.45 Диск-канал.
0.15 "Улица любви".Телесериал.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 "Маппетс-шоу".
16.55 Муз. антракт.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино. "Я полюбил".
21.55 Высокая мода.
22.00 "Секретные материалы".
22.45 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 27 февраля ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Приключение в королевстве".
8.25 Телебарометр.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Я рисую".
9.25 Мультиклуб.
9.55 Туробъектив.
10.20 "Все нормально, мама!"
10.55 Арсенал.
11.20 Белорусский дом.
11.50 Спортивные новости.
12.05 Сделано в Беларуси. Борисовский комбинат прикладного искусства.
12.20 "Выбирая музыку и путь..." Телеочерк.
12.45 А.Филиппенко в героико-приключенческом фильме "О возвращении забыть".
14.00 "Суперобраз XXI столетия".
14.30 Сельчане.
15.10 Мини-футбол. Кубок Республики Беларусь. Финал. 2-й тайм.
16.00 "На волне взаимопонимания".
16.45 Зорная ростань.
17.15 Теленавигатор.
17.35 Бенефис народного артиста СССР Ростислава Янковского.
18.40 "Кофе с ароматом женщины".
19.20 Премьера песни.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу "Карамболь" с участием Александра Малинина.
21.25 И.Калныньш и А.Збруев детективе "Тайна виллы "Грета".
23.05 Авто-парк.
23.15 Столичный хит.
23.45 Хоккей. Чемпионат ВЕХЛ. "Неман"(Гродно) — "Полимир" (Новополоцк). 3-й период.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 "Дисней-клуб". "Гуфи и его команда".
8.10 Утренняя звезда.
9.10 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.00 Семейная комедия "Альф".
10.30 Здоровье.
11.00 Мишель Морган в фильме "Большие маневры".
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Сериал "Горец".
15.00 Умницы и умники.
15.25 "Дисней-клуб". "101 далматинец", "Новые приключения Винни-Пуха".
16.20 Как это было. Железнодорожная катастрофа под Уфой. 1989 год.
17.10 "Лариса Долина. Певица и музыкант".
18.15 Арнольд Шварценеггер в боевике "Коммандо".
20.00 Время.
21.00 Х.Форд и А.Годунов в триллере "Свидетель".
23.00 Фильм Карена Шахназарова "День полнолуния".

"РОССИЯ"

7.00 Служу Отечеству!
7.25 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.20 "Устами младенца".
8.50 Прогноз погоды.
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" и К°.
10.30 "Городок". Из раннего".
11.00 Русское лото.
11.40 "Крот и автомобиль". Мультфильм.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Старая квартира. 90-е годы.
14.05 Диалоги о животных.
15.05 Премьера документального сериала "Тайны тысячелетия".
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед "Зеркалом".
17.15 Ж.Депардье и А.Лир в лирической комедии "Красотки".
20.00 Э.Херли, Д.Хоппер в фильме "Самсон и Далила". 1-я серия.
21.30 Концерт, посвященный Дню спасателя.
23.10 Биатлон. Чемпионат мира. Мужчины. 4x7,5 км. Эстафета. Передача из Норвегии.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 "Улицы разбитых фонарей - II". "Трубка фирмы "Данхилл".
8.05 Фитиль.
8.15 Телеигра "О, счастливчик!"
9.15 Телеигра "Ключи от форта Байяр".
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 "Полундра". Семейная игра.
13.00 "Женский взгляд" О.Пушкиной.
13.30 "Криминальная Россия". "Заложники черного золота". 1-я серия.
14.00 "Третий тайм".
15.35 Большие родители.
16.05 Документальный сериал "Холодная война" (США).
16.55 "Она написала убийство".
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 "Улицы разбитых фонарей - II". "Дело чести".
20.50 "Итого".
21.10 С.Сталлоне и Ш.Стоун в боевике "Специалист".
23.10 Д.Харатьян, Т.Лаврова, Г.Сукачев и Ф.Бондарчук в фильме "Кризис среднего возраста".

"КУЛЬТУРА"

9.05 "Читая Библию".
9.15 "Аистенок".
9.40 "Дикие лебеди". Худ. фильм.
11.05 Консилиум.
11.30 Фестиваль моноспектаклей. "А потом была жизнь".
12.35 "Музыка жизни". Ирина Архипова.
13.00 "Мой Эрмитаж".
13.30 Новости культуры.
13.45 "Дама по соседству". Худ. Фильм. 2-я серия.
14.30 Кино вчера и всегда. "Советское кино и мифотворчество".
14.55 "Самый маленький гном". Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

15.00 "Скарбы"."Беларускі ручнік". 2-я часть.
15.30 "Приключения Папируса". Мультсериал.
16.20 "Приключения Травки". Фильм — детям.
17.25 "Блеф-клуб".
18.00 "Новые приключения ментов".Телесериал.
18.40 Телемагазин.
18.50 "Инспектор Гаджет".Комедия.
20.10 Астро-дайджест.
20.20 "Однажды вечером".Шоу.
21.15 "Коматозники".Триллер.

2 КАНАЛ

7.00 "Энергетический завтрак".
8.00—16.30 ТНТ.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.30 "Последний отблеск". Худ. фильм.
21.10 Высокая мода.
21.20 Боевик "Танго и Кэш".
23.05 Спортивная программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

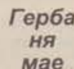
...З КРЫЧАВА

У горадзе створана спэцыяльная інфармацыйная група, у склад якой увайшлі намесьнікі старшыні райвыканкама М.Гердзій і А.Ляпешка, намесьнік начальніка РАУС А.Малуноў, намесьнік галоўнага ўрача тэрытарыяльнага мэдыцынскага аб'яднаньня А.Барзянкоў і некаторыя іншыя. Мэтай гэтай групы зьяўляецца інфармаваньне насельніцтва аб палітычнай і эканамічнай сытуацыі ў краіне, а таксама «правільнае» тлумачэньне цяжкасьцяў і праблемаў мясцовага жыцьця.

На заводзе гумавых вырабаў пачалася пераатэстацыя працуючых. Рэч у тым, што прадпрыемства даўно зьяўляецца «галаўным болем» мясцовага, абласнога і нават рэспубліканскага кіраўніцтва. Завод пэрыядычна і надоўгу простойвае, тут выплату нават мізэрных заробкаў затрымліваюць па некалькі месяцаў, час ад часу калектыў страйкуе, часьцей кампэнсуе адсутнасьць заробкаў крадзяжом прадукцыі (нават дырэктар завода сп. А.Гердзій самаўласна вышуквае начных злодзеяў). Састарэлая тэхналёгія прымушае трымаць на заводзе шмат людзей, а нізкая якасьць прадукцыі, што не знаходзіць збыту, вымагае скарачэньня колькасьці працуючых. Адміністрацыя натуральна палюе за людзьмі, каб знайсьці нагоду для звальненьня. На завод нават запрасілі зь Менску спэцыяльную камісію, мэта якой выявіць сярод інжынэрна-тэхнічнага пэрсаналу нязгодных «па-сучаснаму» працаваць. Камісія сярод першых высноваў агучыла меркаваньне, што трэба цалкам расфармаваць заводзкі аддзел аўтаматызацыі вытворчасьці. Пры чым тут клопат пра «сучасныя тэхналёгіі і адпаведныя кадры» – не патлумачыла.

...З ЧЭРЫКАВА

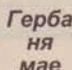
Райвыканкамам зацьверджаная камісія па кантролю за захаваньнем цэнаў, тарыфаў і правілаў гандлю. Не патлумачана толькі народу, каго канкрэтова будзе кантраляваць камісія: урад? аблвыканкам? райвыканкам? Як вядома, менавіта тут прымаюцца рашэньні аб падвышэньні падаткаў, збораў, цэнаў і тарыфаў.

...З МСЬЦІСЛАВА

Больш за 50 каштоўных іконаў XIX стагодзьдзя й некаторыя іншыя рэчы царкоўнага ўжытку былі затрыманыя супрацоўнікамі Берасьцейскай мытні пры спробе незаконнага вывазу за мяжу. Гэтыя творы былі «сабраныя», як устанавілі экспэрты, на Мсьціслаўшчыне, дзе існуюць глыбокія карані ў галіне іканапісу. Плянуецца выставіць уратаваныя каштоўнасьці ў мясцовым гісторыка-архэалягічным музэі.

...ЗЬ БЯЛЫНІЧАЎ

Унёсак прыватных прадпрымальнікаў у раённы бюджэт склаў мінулым годам крыху больш за 1 %. Блізу гэтай сумы зь іх жа бюджэт прыдбаў за кошт штрафаў і іншых спагнаньняў па падатковай лініі. Як бачым, няшмат. Аднак трэба ўлічыць, што больш-менш сур'ёзныя прыватнікі працуюць у абласным цэнтры, бо і насельніцтва раёна па шматгадовай звычцы за ўсім, што трэба, наяздждае, як тут кажуць, у горад. І тым ня менш, прыватнікі – адзіныя юрыдычныя асобы, якія рэгулярна і рытмічна плоцяць раённаму бюджэту ўсё, што ад іх належыць.

Па нарматывах ААН насельніцтва краіны лічыцца старым, калі доля тых, каму больш за 65 гадоў, складае 7 %. Паводле апошняга перапісу людзей такога ўзросту ў раёне амаль 20 %. Тэндэнцыя да састарэньня раёна назіраецца апошнія 15-20 гадоў, аднак рэзка гэтыя паказчык «выстраліў» менавіта ў апошні час.

...З ШКЛОВА

Актывісты мясцовага аддзяленьня ТБМ наведалі сельскую школу ў Забродзьдзі. Цікава прайшла сустрэча з вучнямі старэйшых клясаў, якім хутка ісьці ў самастойнае жыцьцё. Многія зь іх вучацца на роднай мове і выказалі жаданьне патраліць у нацыянальны ўнівэрсытэт, якога, на жаль і на дзіва, у Беларусі няма. Актывісты ТБМ, якія ўвесь гэты месяц наладжваюць падобныя сустрэчы, адзначылі, што да іх спрыяльна паставіліся ня толькі школьнікі, але, што бывае ў раёне нашмат радзей, адміністрацыя на чале з дырэктарам школы Вадзімам Саліфонтавым.

...З ГЛУСКУ

У мясцовым клюбе выбаршчыкаў адбылася сустрэча намесьніка старшыні АГП Анатоля Лябедзькі з глускімі калегамі па партыі. У размове таксама ўзялі ўдзел выканаўчы дырэктар Беларускай асацыяцыі маладых палітыкаў Аляксандар Цынкевіч і старшыня Бабруйскага гарадзкога клюба выбаршчыкаў Уладзімер Куртукоў. Акрамя партыйных справаў Анатоль Лябедзька шмат што распавёў пра дзейнасьць законнага Вярхоўнага Савету краіны, пра тыя захады і намаганьні, што прымаюцца шырокай апазыцыяй, каб дэмакратызаваць беларускае грамадзтва. Найпершаснай умовай для дасягненьня мэты, як лічыць А.Лябедзька, павінна быць адмаўленьне цяперашняга рэжыму.

...З БАБРУЙСКУ

На красавік запляняваны першы ў горадзе аўкцыён па продажу будынкаў дзяржаўнае ўласнасьці, большыня якіх зараз стаяць бязхозныя й ні на што ня годныя. На аўкцыёне будуць выстаўленыя быццам бы 7 будынкаў, сярод якіх былы кінатэатар «Пралетарый», швэйнае атэлье «Сілуэт», цэхі прадпрыемства «Зарянка». Пакуль удакладняецца сума, якую можна прызначыць за гэтыя аб'екты.

Па стану на 1 сьнежня 1999 года ў другім горадзе вобласьці было 24 стратныя прадпрыемствы ці 17,4% ад іх агульнай колькасьці. Сума стратаў склала 1 трыльён рублёў. На гэты ж пэрыяд дэбэторская запазычанасьць была 8,4 трыльёна рублёў, а крэдыторская дасягнула 223 трыльёнаў рублёў.

Аляксей КУЗЬМІН, Кірыл МІХАСЁЎ, Аляксандар ШЧАРБАК, Ігар КІРЫН, Тацяна КОПЕЦ

ПАЛІТЫЧНАЯ ЭНЦЫКЛЯПЭДЫЯ

Эвалюцыя Эўрапейскай супольнасьці

__Ад рэдакцыі.__ Распад у сярэдзіне 80-х гадоў сацыялістычнага лягеру, а пазьней і самой савецкай імпэрыі СССР стаўся важкім эпізодам сусьветнай гісторыі, які пацьвердзіў штучнасьць, нетрываласьць і непатрэбнасьць утварэньняў, што трымаюцца выключна на «штыках» й ідэалёгіі супрацьстаяньня астатняму сьвету. Больш мяккае, аднак такое ж утварэньне ўяўляе сабой цяперашняе СНГ, а тым больш мяркуемы, а пакуль існуючы «на паперы» саюз Расеі і Беларусі. Пры гэтым носьбіты ідэі «шматпалярнага сьвету» бяз сораму спасылаюцца менавіта на эўрапейскі досьвед: паглядзіце, маўляў, Эўропа ёсьць практычна адзінай дзяржавай – вось і нам трэба хутчэй яднацца. (Але чамусьці ня зь ёю, а паміж сабой, «савецкіх», што на практыцы азначае – супраць яе. Усё не дае нам спакою так званы «трэці шлях»).

Аб гэтым як-небудзь наступным разам. А пакуль сапраўды, давайце паглядзім, як жа інтэгравалася Эўропа, зь якімі мэтамі, які шлях прайшла, якія цяжкасьці пераадолела. Можа тады лепш зразумеем, як кажуць, што да чаго і навошта ў такой складанай (а насамрэч простай справе) як палітыка. Калі, зразумела, ёю займаюцца адказныя і дасьведчаныя людзі.

Давайце паглядзім...

1950 г. Францускі дыплямат Манэ распрацаваў інтэграцыйна-бюракратычную лёгіку праекта дамовы аб стварэньні Эўрапейскага аб'яднаньня вугля і сталі (ЭАВС).

1951 г. У Парыжы шэсьць краінаў Заходняй Эўропы (Францыя, Нямеччына, Італія, Бэльгія, Нідэрлянды і Люксэмбург) з ініцыятывы міністра замежных справаў Францыі Шумана падпісалі дамову аб стварэньні ЭАВС. Парыская дамова Манэ-Шумана сталася пачаткам утварэньня сыстэмы эканамічных супольнасьцяў.

1957 г. У Рыме тыя ж шэсьць краінаў Заходняй Эўропы падпісалі дамову аб стварэньні Эўрапейскай эканамічнай супольнасьці (ЭЭС). Яна ў асноўным прадугледжвала разьвіцьцё рэгіянальнага гандлю.

1958 г. У Страсбургу адбыўся сход Эўрапейскай парлямэнцкай асамблеі. Асамблея падрыхтавала Дамову аб злучэньні.

1965 г. Дамова аб злучэньні заключаная. Тры Эўрапейскія супольнасьці аб'ядналіся ў ЭЭС. Зацьверджаныя статуты Камісіі, Рады міністраў ЭЭС, Эўрапарлямэнта, Суду ЭЭС. Уведзена прынцыпе рашэньняў кваліфікаванай большасьцю.

1966 г. «Люксэмбурскі кампраміс». Нацыянальныя ўрады атрымалі права вета па рашэньнях ЭЭС, калі бачылі ў іх пагрозу сваёй нацыянальнай бясьпецы.

70-е гады. Колькасьць краінаў-удзельніц дамовы дасягнула 12-ці. Выявілася, што пры наяўнасьці права вета сыстэма не працуе. Вырашана ўмацаваць Супольнасьць дадатковымі структурамі і рэглямэнтамі.

1974 г. Створана пастаянна дзеючая Эўрапейская рада з кіраўнікоў дзяржаваў і ўрадаў краінаў-удзельнікаў. Ратацыя старшыні рады адбываецца кожныя паўгода.

80-е гады. Актывізаваўся Эўрапарлямэнт.

1986 г. Прыняты Адзіны эўрапейскі акт (АЭА). Ён падвысіў паўнамоцтвы Эўрапарлямэнту і зацьвердзіў Суд першай інстанцыі, які забясьпечвае прававую абарону суб'ектаў адзінага ўнутранага рынку.

1992 г. Падпісаная Маастрыхская дамова, якая ўступіла ў сілу 1 лістапада 1993 года. Афармлены палітычны, эканамічны і валютны зьвяз краінаў Заходняй Эўропы. Адначасова аб'ядналіся новыя зьвязы і тры ранейшыя супольнасьці ў Эўрапейскі Зьвяз (ЭЗ).

Маастрыхская дамова вызначыла новыя грунтоўныя сфэры супрацоўніцтва – сумесную вонкавую палітыку, палітыку бясьпекі, а таксама ўзаемадзейнасьць на ўнутранай і праваой палітыцы. Яна рэалізавала прынцып субардынацыі, сфармуляваны ў праекце дамовы аб стварэньні Эўрапейскага Зьвязу 1984 года.

Маастрыхская дамова заснавала дзьве новыя структуры – Камітэт рэгіёнаў і бюро Амбудсмэна. Дамова стварыла прынцыпова новую сытуацыю: меркаваньне асобных дзяржаў-сябраў ЭЗ можа быць праігнараванае, Эўрапарлямэнт атрымаў магчымасьць адвесьці законапраект, што быў на яго разглядзе. У некаторых выпадках прадугледжана працэдура «сумеснага рашэньня Эўрапейскай рады і парлямэнта».

1997 г. Амстэрдамская дамова пашырыла прымяненьне працэдуры «сумеснага рашэньня», вызначыла колькасны склад Эўрапарлямэнту ў 700 чалавек і ўмацавала ягоную ролю ў прызначэньні старшыні камісіі.

Амстэрдамская дамова прадаставіла паўнамоцтвы Эўрапейскаму суду прымаць да разгляду справы паміж сябрамі ЭЗ й іншымі суб'ектамі сусьветнай эканомікі.

P.S. *На сёньня ў Эўрапейскі Зьвяз ці, як яшчэ яго называюць у беларускамоўных выданьнях, Эўрапейскую Унію, уваходзяць наступныя краіны: Аўстрыя, Бэльгія, Вялікая Брытанія, Гішпанія, Грэцыя, Данія, Ірляндыя, Італія, Люксэмбург, Нідэрлянды, Нямеччына, Партугалія, Фінляндыя, Францыя, Швэцыя. Ідзе размова аб заяваў на ўступленьне ў арганізацыю новых дэмакратычных краінаў Эўропы, у ліку якіх і тыя, што назаўсёды разьвіталіся з жахлівым і бесьперспэктыўным савецкім мінулым.*

ПРОСТАЯ МОВА (З КАМЭНТАРОМ)

«Запрашаю да супрацоўніцтва»

«Мяне прызначыў на гэтую пасаду прэзыдэнт Рэспублікі, мне аказалі давер. І я імкнуся дакладна, сумленна, самаддана выконваць ягоныя ўказаньні, распараджэньні дзяржавы і ўраду і патрабую гэтага ад іншых. Ці важка, што некаму не спадабаецца нешта ці нехта. У кожнага з нас свой абавязак перад грамадзтвам, перад людзьмі і кожны павінен сумленна рабіць сваю справу, бо мэта адна – агульны дабрабыт».

Уладзімер Канавалаў, старшыня Клімавіцкага райвыканкаму.
(Газэта «Родная ніва» з Клімавічаў, №9 за 2 лютага 00 г.)

__Ад рэдакцыі__. Мы ўзялі з Адкрытага ліста старшыні райвыканкаму толькі маленечкі абзац, у якім у поўнай меры адчуваюцца настрой, характар і патас гэтага пасланьня людзям раёну. Астатняя «гарачыя радкі» прысьвечаныя пераліку парушэньняў, злоўжываньняў і злачынстваў мясцовых пасадавых асобаў – ад начальніка ДАІ да дырэктара знакамітага лікёра-гарэлачнага завода. Днямі стала вядома, што накіраваная ў раён праверка з вобласьці прывезла такое заключэньне: факты ў асноўным не пацьвердзіліся.

Але лічыць гэтую гісторыю скончанай пакуль, падаецца, рана. Па меншай меры нявысьветленымі застаюцца як меней тры пытаньні:

1. Гэта была прыватная ініцыятыва сумленнага грамадзяніна Канавалава?

2. Гэта была сплянаваная ініцыятыва ў нейкіх высокіх кабінэтах для дасягненьня канкрэтовых «кадравых» мэтаў, якую здолелі спыніць людзі зь яшчэ больш высокіх кабінэтаў?

3. Чым скончыцца ўсё гэта не для прыватнае асобы – грамадзяніна Канавалава, а для старшыні райвыканкама Канавалава, які ўваходзіць у агульную кіруючую ў краіне каманду?..

Праўду кажучы, «ТМ» мала цікавіць уся гэтая валтузьня. Мы ведаем і да нашай упэўненасьці далучаецца ўсё больш людзей, што цяперашняя беларуская ўлада ўся недарэчная, выпадковая і некампэтэнтная. Клімавіцкі эпізод у гэткім кантэксьце толькі лішняе сьведчаньне гэтага.

---

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёва

«Ад прадзедаў спакон вякоў нам засталася спадчына»... З гэтымі неўміручымі купалаўскімі радкамі «ТМ» працягвае знаёміць чытачоў са зьніклымі аб'ектамі архітэктурнай адметнасьці абласнога цэнтра.

Лёс большасьці культавых збудаваньняў Магілёва аднолькавы й, неабходна дадаць, незайздросны. Калі іх не зьнішчалі, дык зьмянялі функцыянальную чыннасьць, перабудоўвалі. Цемрашальскія адносіны да зробленага ў папярэднія часы прывялі нарэшце да зьнішчэньня самай сваеасаблівасьці й непаўторнасьці Магілёва. Савецкае прышчапленьне любові да дзікасьці і бязроднасьці, шэрасьці й будзённасьці сталася падмуркам абыякавасьці да сябе і гісторыі, да свайго роднага Места. Даволі хутка Магілёў згубіў сваю архітэктурную сваеасаблівасьць, няўпрыкмет пераўтварыўся зь места эўрапейскага ў горад зь «дзеравенскай» сутнасьцю й адпаведным тварам.

Нагадайма пра якія помнікі ішла гаворка раней:

1. Ратушу.

2. Касьцёл сьв. Ксаверыя. Калегіум Езуітаў.

3-4. Сынагогі.

Сёньня наша тэма – Траецкая і Петрапаўлаўская цэрквы.

Лупалава. Траецкая й Петрапаўлаўская цэрквы

У пошуках інфармацыі пра Траецкую й Петрапалаўскую цэрквы станавілася ўсё больш відавочным, што пісаць неабходна пра цэлы раён. І не таму, што інфармацыі бракуе, наўпрост гэтыя дзьве царквы ёсьць суцэльнасьцю з раёнам на ўсходнім берагу Дняпра, які завецца сёньня Задняпроўем. Думаю, знойдзецца багата людзей, якія абгрунтавана выкладуць сваё тлумачэньне гэтага назову й давядуць ягоную слушнасьць. Ці многія помняць, а тым больш ведаюць, што раён гэты спакон веку зваўся Лупалавым...

Гэтая назва ніколі не ўжываецца афіцыйна: няма, прыкладам, гэтага слова ў назовах траспартных прыпынкаў, няма лупалаўскага кірмашу. Усё тут цяпер нават і не задняпроўскае, а – кастрычніцкае. Райвыканкам, міліцыя, суд, унівэрмаг, нават суполка БНФ – і тая Кастрычніцкая... Каб прыбраць з вачэй лупалаўскі прыватны сэктар, яго абнесьлі частаколам правінцыйных савецкіх «хмарачосаў» у 9 паверхаў. Агароджа зь іх цягнецца непарыўным ланцугом праз увесь Пушкінскі праспэкт. Тым ня менш менавіта схаваны ад вачэй прыватны сэктар атаясамліваецца «каранными» магілёўцамі з колішнім і цяперашнім Лупалавам.

Але ўсё па парадку. Драўляная Траецкая царква вядомая з 17-га стагодзьдзя. Зьвестак аб архітэктурных адметнасьцях, унутраным аздабленьні царквы дужа мала. Вядома, што яна выконвала функцыі прыходзкой царквы. Сам прыход быў заснаваны яшчэ ў 16-м стагодзьдзі. Мейсца, дзе была пабудаваная царква, звалася Траеччам, Траецкай сотняй. Дарэчы, гэтую назву, як акрэсьленьне пэўнае мяйсцовасьці, магілёўцы яшчэ выкарыстоўвалі ў 30-х гадох нашага стагодзьдзя. Прыходзкія цэрквы, як правіла, паўставалі на галоўных вуліцах прадмесьцяў, якія вялі да гарадзкога галоўнага замка. Траецкая царква ня была выключэньнем. З гары Магіла добра прагладаецца тое мейсца, дзе некалі знаходзілася царква. Кожан магілёвец ведае, што Днепр па гораду цячэ з усходу на захад, а калі глядзіш з той жа гары Магіла на раку, дык бачыш наколькі ламаецца рэчышча, кіруючы на поўдзень. За часамі калі Днепр быў паўнаводным, гэтае мейсца было асабліва небясьпечным вясной. Каб засьцерагчыся ад воднае стыхіі, чалавек знайшоў выйсьце ў пракладцы штучнага рэчышча. Наколькі гэтае вынаходніцтва ратавала – ня ведаю, але выкапаўшы глыбокі яр чалавек атрымаў у вынiку паўвыспу. Мажліва, што сам Днепр без дапамогі чалавека стагодзьдзямі прамываў сабе іншае рэчышча. Так гэта ці не, але на момант закладкі Траецкай царквы новае рэчышча ўяўляла сабой вялікую затоку. Вось на гэтай паўвысьпе, з двох бакоў Днепр, а з трэцяга – затока, і месцілася Траечча.

Мінуў час. Вядома, што на пачатку 30-х гадоў бягучага стагодзьдзя гэтае культавае збудаваньне знаходзілася ў занядбалым стане й выконвала функцыю грамадзкай прыбіральні. Праўдападобна, што адбудоўваць яе ніхто не зьбіраўся, тым больш за часамі барацьбы з «рэлігійнымі забабонамі». А каб прыбраць з вачэй «бяльмо», царкву зьнішчылі зусім, скарыстаўшы ейны падмурак пад насып новага маста цераз Дняпро.

Мураваная Петрапалаўская царква была закладзеная ў 1769 годзе (драўляная вядомая ажно з 1633 году). У архітэктурным пляне царква ўвабрала ў сябе традыцыі пабудовы драўляных магілёўскіх храмаў (гэтая адметнасьць, дарэчы, уласьцівая й памянёнай вышэй Траецкай царкве).

Петрапалаўская царква гэтак сама была прыходзкай і задавальняла культавыя патрэбы вернікаў Лупалава. Побач з царквой была пабудаваная вежа, лупалаўцы называлі яе каланчой. Са словаў старажылаў, царкоўная тэрыторыя была абнесеная прыгожай агароджай, каванай з элемэнтамі ляпніны. Да сярэдзіны 30-х гадоў царква выконвае свае першасныя функцыі. Нейдзе ў 1936 годзе царкву зачыняюць і ператвараюць ў збожжасховішча. Падчас Другой сусьветнай вайны будынак Петрапапалаўскае царквы моцна пацярпеў, натуральна ў той час пра рэстаўрацыю ніхта і думаць не зьбіраўся. Прасьцей падавалася зруйнаваць. На мейсцы зруйнаванае царквы зараз цвырчыць фантан, акурат насупраць гатэлю «Турыст».

...Сам раён Лупалава таксама варта й неабходна далучыць да ліку зруйнаваных помнікаў Магілёва. Тутака жылі працавітыя, ня вельмі заможныя людзі, з ганарлівым, нават ваяўнічым характарам. Думаю, назіральны чалавек і зараз угледзець гэтыя рысы ў характары сёньняшніх лупалаўскіх нашчадкаў. Напачатку веку ды й пазьней, пры саветах, тут месцілася шмат крамаў, маленькіх майстэрняў, прыцягваў людзей багаты кірмаш. Яшчэ не былі кінутымі за краты турмы НКВД браты Лекерты, якія валодалі невялікім, але знакамітым, піўным броварком... Але новы час надыходзіў хутка: ужо зьявілася тутака вуліца імя Халтурына, на месцы былых прыватных майстэрань паўсталі цэхі завода «Красный металлист», а на месцы зруйнаванай каланчы пачалося будаўніцтва сярэдняй савецкай школы...

За будзённымі бягучымі справамі ня часта думаецца пра мінулае, а тым больш дрэннае і жудаснае: па вуліцы Новачарнігаўскай і Пушкінскаму праспэкту безтурботна шпацыруюць сёньняшнія лупалаўцы.

Алесь АСІПЦОЎ

Аўтар дужа ўдзячны супрацоўнікам музэю гісторыі Магілёва і спадару Прарэшанку Анатолю Мікалаевічу за дапамогу ў фактах для гэтага артыкулу. Таксама былі выкарыстаныя наступныя крыніцы: Манаграфія І. Марзалюка «Магілеў у 12-17 стагодзьдзях», фота-альбом І.Пушкіна, А. Агеева «Магілёў на скрыжываньнях».

«ЭКАНАМІЧНАЯ СТАБІЛЬНАСЬЦЬ»

Альтэрнатыва ёсьць

Вельмі часта даводзіцца сутыкацца зь меркаваньнем пра тое, што няма альтэрнатывы цяперашняй эканамічнай палітыцы рэжыму. Гэтую ўпэўненасьць унушаюць людзям самі кіраўнікі краіны і іхныя сродкі інфармацыі. Нікому іншаму слова ў дзяржаўных газэтах, на тэлебачаньні і радыё не даюць. А наклады незалежных выданьняў, як вядома, значна саступаюць афіцыйным. (Між іншым, гэта таксама вынік эканамічнай палітыцы рэжыму).

Прапаганда свайго дамагаецца, толькі і чуваць з усіх бакоў: а хто іншы можа прапанаваць «рэальную» эканамічную стратэгію, акрамя цяперашняга кіраўніцтва, хто іншы ведае як і куды трэба рухацца? Людзі ня ведаюць, напрыклад, што ёсьць і працуе так званы Ценявы ўрад, складзены зь лепшых знаўцаў эканомікі, якія па гэтай менавіта прычыне прыйшліся не да спадобы рэжыму. Ёсьць і працуе Нацыянальны грамадзкі камітэт. Ёсьць у кожнай апазыцыйнай партыі свае, а часьцяком – агульныя зь іншымі эканамічныя сучасныя распрацоўкі.

Вось, прыкладам, на чым настойвае ў эканоміцы БНФ. Найперш, нашая эканоміка павінна быць скіраваная на нацыянальныя інтарэсы. У ліку прыярытэтаў такія, як недатыкальнасьць прыватнай уласнасьці, ільготнае падаткаабкладаньне вытворцаў, максымальнае прыцягненьне замежных інвэстыцыяў, максымальнае спрыяньне прыватнаму бізнэсу, скарачэньне і ўнармаваньне колькасьці кантралюючых і правяраючых інстанцыяў...

Гэта я выхапіў, калі так можна сказаць, толькі самыя блізкія і зразумелыя ці ня школьніку эканамічныя прапановы адной з апазыцыйных партыяў як сьведчаньне таго, што ў нас ёсьць прывабная і эфэктыўная альтэрнатыва цяперашняму развалу і зьбядненьню. Выбар ёсьць. Нельга верыць у тое, што нам наканаваны безальтэрнатыўны прэзыдэнт, безальтэрнатыўнае жыцьцё, безальтэрнатыўныя «саюзы» і да таго падобнае. Гэта нашае, а не чужое жыцьцё. Выбар ёсьць і гэты выбар – за намі.

Віталь МАКАРАНКА, сябра БНФ (партыя В.Вячоркі)

Паэтычная імпрэза Апанаса Палітыкі

У Крычаве выйшаў зборнік вершаў мясцовых паэтаў «Крычаўскі вянок». Гэта першая спроба выдаць кнігу вершаў без дапамогі ані дзяржавы, ані саюза пісьменьнікаў. Задума выданьня зборніка зьявілася болей за два гады таму. Аднак за гэтым часам не было на тое мажлівасьці, а мажліва й сьмеласьці бракавала.

Выхад зборнічка быў прымеркаваны да сьвяткаваньня 65 год пісьменьніка Апанаса Палітыкі, які знакаміты ня толькі як мясцовая славутасьць. Павіншаваць аўтараў з выхадам першага для іх зборніка, а юбіляра з днём нараджэньня прыйшлі настаўнікі, супрацоўнікі бібліятэкі, сябры грамадзкага аб'яднаньня «Кантакт-цэнтар». Прыехалі госьці з Горак і Магілёва.

Спрычыніліся ж да рэалізацыі даўняе мары крычаўскіх паэтаў «Кантакт-цэнтар» і магілёўскае грамадзкае аб'яднаньне «Кола сяброў», якія зьяўляюцца партнэрамі ў праекце «Магілёўская інфармацыйная сетка» (МІС). Кіраўнік гэтага праекта Валадар Цурпанаў прысутнічаў на імпрэзе. Падчас віншаваньня юбіляра і аўтараў ён адзначыў, што мэта «Кола сяброў» – не рэцэнзаваньне вершаў, хай гэта робяць чытачы. Цікавы сам факт выданьня зборніка. Сёньня ці ня ў кожным раённым цэнтры ёсьць аб'яднаньне літаратараў. Вядома ж, большасьць тых, хто выкладае свае

думкі, пачуцьці ў рознае формы літаратурных творах, жадае бачыць плён сваіх пакутаў надрукаваным. Таму дапамога грамадзкіх аб'яднаньняў, што ўдзельнічаюць у праекце, можа стацца падставаю зьяўленьня такіх зборнічкаў у іншых месцах. А далей гэта можа стацца грунтам творчага абмену між раённымі аб'яднаньнямі. Можна ладзіць сустрэчы, творчыя вечарыны і прэзэнтацыі. І «Кола сяброў» праз свайго прадстаўніка выказала гатовасьць дапамагчы ў арганізацыі сутрэчаў творчых людзей.

Што тычыцца вечарыны, варта адзначыць добразычлівасьць, шчырую павагу, што выказваліся юбіляру. Гучалі вершы, песьні, грамада танчыла пад гарныя сьпевы й граньне фальклёрнага гурта «Верасень», які ачольвае Віктар Каралькоў.

Напрыканцы вечарыны, калі госьці з Магілёва пакідалі імпрэзу, расчулены юбіляр падараваў ім дзьве свае папярэднія кніжачкі, а таксама й «Крычаўскі вянок» з аўтографам і зычэньнямі посьпехаў у працы.

«ТМ» далучаецца да віншаваньняў юбіляру. Мы зычым яму здароўя і доўгае творчае дзейнасьці.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па пытаньнях культуры і мастацтва

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Прэзэнт спадабаецца ня ўсім

У мінулую нядзелю магілёўскае рэгіянальнае аддзяленьне Беларускага Хэльсінскага Камітэта на справаздачным сходзе ў прысутнасьці старшыні БХК Тацяны Процькі падвяло вынікі сваёй працы за два апошнія гады. Са справаздачай выступіў старшыня мясцовага аддзяленьня Валеры Сівуха.

Пачнем, як і дакладчык, са зробленага. Самым адметным дасягненьнем мясцовага аддзяленьня БХК, як вядома, сталася выданьне накладам у 600 асобнікаў рэгіянальнай «Белай кнігі». Яна ўяўляе сабой збор сыстэматызаваных матэрыялаў (з камэнтарамі) па фактах парушэньняў грамадзянскіх правоў у Магілёве, якія адбыліся за час з красавіка 1996 г. па ліпень 1998 г. За кожным адсочаным фактам (а такіх у кнізе больш за 40) відавочна праглядае карпатлівая маніторынгавая, кансультатыўная, аналітычная праца. У выніку выданьне падае больш за 380 дакумэнтаў, называе дзясяткі прозьвішчаў і пасадаў людзей, якія сутыкнуліся з парушэньнем сваіх правоў, і тых (ці ня больш іх, на жаль), хто спрыяў гэтым парушэньням.

Кніга летась была прэзэнтаваная магілёўскай гарамадзкасьці, што выклікала ва ўлады незадавальненьне і нападкі ў афіцыйнай прэсе. Сёлета вырашана (бясплатна!) даць гэтую кнігу 355 адрасатам. У ліку іх – абласны і раённыя выканкамы, абласны і раённыя суды, пракуратура, міліцыя, некаторыя рэспубліканскія інстанцыі. А да таго ж, што магчыма больш значна, «Белая кніга» будзе разасланая ў абласныя навучальныя ўстановы, навукова-дасьледчыя арганізацыі, палітычныя і грамадзкія структуры, а таксама ў замежныя амбасады і прадстаўніцтвы.

Зразумела, што кожная з гэтых інстанцыяў па-рознаму паставіцца да падарунка – на спрыяльныя адносіны можна спадзявацца хіба што з боку мясцовых палітыка-грамадзкіх структураў ды эўрапейскіх прадстаўніцтваў. Аднак астатнія, каму прэзэнт ня будзе даспадобы, ня змогуць цяпер сказаць, што «нічога не ведалі». Як самае малое, любая інстанцыя ці асобны чалавек мусяць цяпер разумець, што як толькі перакрочаць межы законнасьці, парушаць правы чалавека і міжнародныя пагадненьні на гэты конт, – будуць занатаваныя для гісторыі (можа зусім блізкай) і нашчадкаў, як гэта ўжо здарылася з тымі пасадавымі асобамі, якія ўдастоіліся сумнеўнага гонару «упрыгожыць» сабой старонкі праваабарончага выданьня. Нагадаем, што найбольш часта ў ёй паўтараюцца прозьвішчы старшыні адміністратыўнай камісіі Цэнтральнага раёна г. Магілёва В.Кісьцянёвай, пракурора гэтага ж раёну В.Качанава, былога старшыні аблвыканкама А.Кулічкова. Рэкорд па дакумэнтальнаму (!), а не эмацыйнаму ўзгадваньню ў кнізе належыць былому старшыні абласнога суда У.Папянюку.

Яшчэ адной адметнасьцю вызначыўся справаздачны пэрыяд мясцовых праваабаронцаў. Пры аддзяленьні (разам з магілёўскім грамадзкім праваабарончым цэнтрам) была наладжаная прыёмная, у якую за час зь ліпеня мінулага году па кансультацыі і дапамогу зьвярнулася блізу 100 чалавек. Усе яны атрымалі падтрымку ня толькі кваліфікаванай парадай, але і прадстаўніцтвам сваіх інтарэсаў ад БХК альбо МПЦ, калі справа даходзіла да судовых разглядаў, частку якіх удалося выйграць праваабаронцам. Ці варта гаварыць, што ўсе гэтыя юрыдычна-прававыя паслугі прадастаўляліся наведвальнікам грамадзкай прыёмнай бясплатна.

Шмат што за мінулы час было зроблена для прапаганды ў грамадзтве самога паняцьця «правы чалавека» і знаёмства людзей, асабліва моладзі, з сусветнай практыкай у гэтым кірунку; для тэарэтычнай падрыхтоўкі свайго актыву, які выбраў цяжкую праваабарончую працу.

Дыскусія на пэрспэктыву атрымалася ня менш цікавай, чым справаздачная гаворка. Магілёўскія «хельсынцы» маюць намер удасканаліць і пашырыць маніторынг па асноўных напрамках правоў чалавека, працягнуць працу праваабарончай прыёмнай, падрыхтаваць і правесьці ў розных грамадзкіх асяродзьдзях цыкль лекцыяў на тэмы дэмакратычнага міжнароднага досьведу арганізацыі, падзелу і функцыяваньня дзяржаўнай улады. Падалася вельмі патрэбнай ідэя стварэньня сыстэмы рэабілітацыі чалавека пасьля пакараньня, які на волі вельмі часта аказваецца сам на сам з сваімі цяжкімі праблемамі і думкамі. Вызначана таксама распачаць падрыхтоўку наглядальнікаў, якія, калі спатрэбіцца, будуць здольныя пракантраляваць захаваньне законнасьці падчас галасаваньня (як мяркуецца, грамадзкі ўдзел у выбарчай кампаніі можа спатрэбіцца ўвосень, калі ўлада мяркуе правесьці выбары дэпутатаў вышэйшых заканадаўчых органаў краіны, каб урэшце пазбавіцца ў вачах сьвету іхнай нелегітымнасьці). Пакуль невядома, як паставяцца да ўдзелу ў такіх выбарах апазыцыйныя партыі і грамадзкія рухі, аднак праваабаронцы, незалежна ад гэтага, гатовыя пракантраляваць сумленьнасьць беларускай ўлады.

Пасьля абмеркаваньня ўдзельнікамі сходу справаздачы Валерыя Сівухі адбыліся выбары кіраўніцтва мясцовага аддзяленьня БХК на наступныя два гады.

Старшынём застаўся Валеры Сівуха, у Раду таксама ўвайшлі магілёўцы Сяргей Абадоўскі, Уладзімер Краўчанка, крычаўлянін Сяргей Няроўны і дрыбінскі актывіст Сяргей Мурзін.

Савелі ПАЎЛОЎСКІ, карэспандэнт «ТМ»

ШАХ МАТ КУТ

МІХАСЯ БУЛАВАЦКАГА

СУСТРЭЧА II

Пачнем з выкананьня абяцаньня, дадзенага мінулы раз. Пададзім беларускія назвы і тэкставыя скарачэньні шахматных фігур у перакладзе з расейскай мовы: ***пешка – пешка (п); король – кароль (К); ферзь – гетман (Г),*** *даволі часта сустракаецца назва «каралева», але гэта ненатуральна, калі каралева ваюе;* ***ладья – тура (Т); слон – афіцэр (А); конь – вершнік (В),*** *натуральна, што ваюе ня конь, а той, хто на ім сядзіць.*

Лісты трох нашых чытачоў дабраліся да нас, такім чынам турнір распачаты. Але, перш чым мы паведамім пра іх, пакажам разьвязак першага заданьня: у пазыцыі – K*b6*, п*c6* *(белыя)*; K*a1*, T*d5* *(чорныя)* – прапаноўвалася знайсьці перамогу для белых пры іх ходзе.

Пачатак досыць відавочны: 1.*c7* T*d6*+. 2.K*b5* T*d5*+. 3.K*b4* T*d4*+. 4.K*c3* T*d1*. 5.K*c2* (вось тут у чорных, здаецца, пачынаюцца праблемы, белая пешка рвецца ў гетманы і яе не спыніць, але чорная тура праяўляе вынаходлівасьць) T*d4*. (Цяпер на 6.*c8*Г адбудзецца 6... T*c4*+. 7.Г:*c4* – пат.) 6.*c8*T! T*a4*. 7.K*b3* і белыя перамагаюць. Досыць прыгожая гульня на простым матэрыяле!

Эцюду гэтаму ўжо больш за 100 гадоў. Ён быў надрукаваны ў 1895 годзе ў адной з ангельскіх газэт. Аўтар, Жорж Барб'е, прапаноўваў знайсьці нічыю для чорных пры ходзе белых. Аўтарская задума заканчвалася пераўтварэньнем пешкі ў гетмана і наступным патам. Але нейкі каталіцкі сьвятар, шахматыст-аматар Фэрнанда Саавэдра, даслаў у рэдакцыю газэты абвяржэньне: пераўтварэньне пешкі ня ў гетмана, а ў туру (нібыта больш слабую фігуру), вядзе да перамогі белых. Ніякім іншым чынам гэты Ф.Саавэдра ў шахматах не абазначыўся. Але сёньня, праз стагодзьдзе, ягонае імя ведае ўвесь шахматны сьвет! Бо гэтая пэрліна ўваходзіць у падручнікі пешкавых канцовак як эцюд Барб'е-Саавэдры. Вось так здараецца!

А цяпер – пра лідэраў конкурсу. Першым даслаў свой ліст вучань 9 клясы 19-й школы (Казіміраўка) Аляксей Кіслоў. Аляксей выклаў ня толькі падрабязнае і поўнае рашэньне эцюда, але і гісторыю яго стварэньня зь пералікам прозьвішчаў усіх людзей, што мелі да гэтага дачыненьне. Ён паведаміў нават, што ўпершыню гэтая пазыцыя была разгледжана вядомым шахматыстам XIX ст. Цукертортам, але той лічыў, што пасьля хода 5.Kc2 белыя ўжо выйгралі. І Барб'е сваім працягам 5... Td4 абвяргаў Цукерторта.

Рэдкасная для такога маладога чалавека эрудыцыя! Ён атрымоўвае 5 балаў за разьвязак і 2 балы за эрудыцыю.

Другі ліст прыйшоў ад дзяўчыны, васьміклясьніцы 21-й школы Вольгі Усікавай. Вольга падрабязна расказала пра Саавэдру і паказала асноўны разьвязак эцюда без камэнтараў і абгрунтаваньняў. Яна атрымоўвае 4 балы за разьвязак і 1 бал за эрудыцыю.

Задавальненьне ад знаёмства з гэткімі эрудыраванымі маладымі людзьмі было крыху азмрочана тым, што дасланыя лісты напісаны на мове суседняй краіны і нам давялося перакладаць. Паколькі мы, як усе нармальныя людзі, крыху ленаватыя і ня вельмі хочацца выконваць лішнюю працу (перакладчыкаў, напрыклад), то мы ўводзім новае правіла: за рашэньне, напісанае па-беларуску, удзельнік атрымае дадатковы бал.

Трэці ліст – ад Кірыла Аўраменкі – быў напісаны як раз па-беларуску. Але Кірыл паказаў толькі варыянт Цукерторта і таму атрымоўвае 1 бал за разьвязак і 1 бал за мову.

І мы пераходзім да наступнага заданьня.

Заданьне 2

Белыя: K*e1*, A*a4* (2).
Чорныя: K*g2*, B*h4*, п*h3* (3).

Белыя пачынаюць і дамагаюцца нічыёй. *(Цяжка адзінокаму беламу афіцэру змагацца супраць вершніка чорных і пешкі, якая вось-вось стане гетманам, але ахвярная вынаходлівасьць яму дапаможа. І вам таксама.)*

Нагадваем, што за рашэньне другога заданьня вы атрымаеце 5 балаў. Дадатковы бал вы атрымаеце, назваўшы аўтара(ў) эцюда.

У далейшым нашы сустрэчы будуць праз нумар (г.зн. праз два тыдні), таму часу на роздум у вас будзе болей. Рашэньні заданьня 2 дасылайце да 1 сакавіка на адрас: ***212030 Магілёў, а.с.3*** *(просім на канвэрце нічога, акрамя падкрэсьленага, не пісаць).*

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 6. Наклад 2000 асобнікаў.